

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Olsztynie

LOL. 410.005.04.2020

Pani
Joanna Kazanowska
Warmińsko-Mazurski Wojewódzki Inspektor
Ochrony Środowiska
ul. Ks. W. Osińskiego 12/13
10-011 Olsztyn

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/045 Funkcjonowanie systemu gospodarki odpadami komunalnymi i użytkowymi oraz transgraniczne przemieszczanie odpadów

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie, ul. Ks. Wacława Osińskiego 12/13, 10-011 Olsztyn (dalej: WIOŚ lub Inspekcja).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Joanna Kazanowska – Warmińsko-Mazurski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska (dalej: Wojewódzki Inspektor), od 1 listopada 2016 r. Poprzednio, tj. od 1 października 2015 r. do 31 października 2016 r., funkcję kierownika pełnił Zastępca Wojewódzkiego Inspektora Michał Kontraktowicz.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sprawowanie nadzoru nad podmiotami wprowadzającymi na rynek krajowy produkty i produkty w opakowaniach oraz gospodarujących odpadami użytkowymi i odpadami opakowaniowymi. 2. Zapewnienie właściwego odbioru i zagospodarowania wytwarzanych odpadów komunalnych. 3. Nadzór nad transgranicznym przemieszczaniem odpadów i przetwarzaniem na terytorium kraju przywożonych odpadów.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2016 r. do dnia 30 września 2020 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lidia Wójcik, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOL/68/2020 z 30 lipca 2020 r. 2. Wojciech Dąbrowski, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOL/76/2020 z 19 sierpnia 2020 r. <p style="text-align: right;">(akta kontroli str. 1-8)</p>

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	<p>W okresie objętym kontrolą w WIOŚ realizowano zadanie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1 lit. e, i, j, k i l ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska³. Przeprowadzono bowiem kontrole podmiotów korzystających ze środowiska w rozumieniu ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska⁴ w zakresie przestrzegania przepisów o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, bateriach i akumulatorach, recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji, gospodarce opakowaniami oraz odpadami opakowaniowymi, a także przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach⁵. Wojewódzki Inspektor, poprzez realizację kontroli planowych i pozaplanowych, właściwie sprawował nadzór nad podmiotami gospodarującymi odpadami komunalnymi, użytkowymi i opakowaniowymi. Ustalenia przeprowadzanych przez WIOŚ pozostałych kontroli były prawidłowo dokumentowane w protokołach, doręczanych kontrolowanemu bezpośrednio po zakończeniu kontroli. W każdym badanym przypadku w toku prowadzonych kontroli planowych i pozaplanowych, pracownicy WIOŚ sprawdzali</p>
---------------------	---

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: ustawa o NIK.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 995, ze zm., (dalej: ustawa o IOŚ).

⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 1219, ze zm., (dalej: ustawa POŚ).

⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 797, ze zm., (dalej: ustawa o odpadach).

realizację zaleceń z poprzednich kontroli, a w przypadku stwierdzenia naruszeń w obszarze ochrony środowiska podejmowali odpowiednie działania pokontrolne.

W WIOŚ prowadzono skuteczne działania w celu identyfikacji liczby, przyczyn i źródeł powstawania pożarów miejsc deponowania odpadów na terenie województwa warmińsko-mazurskiego oraz odpowiednie działania zapobiegawcze.

Wojewódzki Inspektor dokonywał kontroli w zakresie międzynarodowego przemieszczania i przetwarzania odpadów. Przedkładał, na wniosek Głównego Inspektora Ochrony Środowiska⁶, rzetelną informację dotyczącą spełniania wymogów ochrony środowiska przez podmiot zainteresowany uczestnictwem w międzynarodowym przemieszczeniu odpadów⁷. WIOŚ współdziałał w tym zakresie z innymi organami, w tym prowadził kontrole przewozu odpadów w ramach ogólnopolskich akcji. Na bieżąco przekazywał do GIOŚ zawiadomienia o nielegalnym przemieszczaniu odpadów wraz z kompletną dokumentacją sprawy oraz informacją o podjętych działaniach.

Stwierdzone przez NIK nieprawidłowości dotyczyły:

- niewszczęcia w dwóch przypadkach⁸ do dnia 30 czerwca 2020 r. postępowania administracyjnego wobec podmiotów, które nie wywiązały się z obowiązku terminowego przeprowadzenia rocznego audytu, o którym mowa odpowiednio w art. 66 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym⁹ oraz art. 46 ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi¹⁰,
- przekazania, do GIOŚ zbiorczej informacji o wynikach kontroli przeprowadzonych w 2017 r. oraz w 2018 r., po terminie wymaganym art. 86 ust. 2 ustawy o zużytym sprzęcie,
- niezbadania w trakcie jednej z kontroli prowadzonej w 2019 r. w podmiocie zarządzającym składowiskiem odpadów, czy weryfikował posiadanie przez wytwórcę lub posiadacza odpadów kierujących odpady o kodzie 19 12 12¹¹ oraz z grupy 20¹² do składowania na składowisko odpadów badań, o których mowa w art. 117 ustawy o odpadach.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe¹³ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Sprawowanie nadzoru nad podmiotami wprowadzającymi na rynek krajowy produkty i produkty w opakowaniach oraz gospodarujących odpadami poużytkowymi i odpadami opakowaniowymi

Opis stanu faktycznego

1.1. W WIOŚ sporządzano roczne plany kontroli, wskazując w nich m.in. podmioty, ogólnopolskie cele kontroli¹⁴ i tzw. „cykle kontrolne”¹⁵. Do każdego podmiotu

⁶ Dalej: Główny Inspektor.

⁷ Dalej: mpo.

⁸ Spośród 11 objętych badaniem NIK.

⁹ Dz. U. z 2019 r. poz. 1895, ze zm., dalej: ustawa o zużytym sprzęcie lub ZSEE.

¹⁰ Dz. U. z 2020 r. poz. 1114., dalej: ustawa o opakowaniach.

¹¹ Inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11.

¹² Odpady komunalne łącznie z frakcjami gromadzonymi selektywnie.

¹³ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁴ Cele kontroli dotyczące podmiotów wprowadzających na rynek krajowy produkty i produkty w opakowaniach oraz gospodarujących odpadami poużytkowymi i odpadami opakowaniowymi oraz realizacji zarządzeń pokontrolnych.

objętego planem przypisane były kategorii ryzyka w skali od I (najwyższe ryzyko wystąpienia zagrożeń i nieprawidłowości) do V (najniższe ryzyko wystąpienia nieprawidłowości), co warunkowało częstotliwość kontroli planowych w tych podmiotach¹⁶. W tym celu wykorzystywano m.in. wyniki analizy wielokryterialnej, generowanej z Informatycznego Systemu Kontroli¹⁷, w oparciu o wprowadzone do tego systemu dane, zgromadzone w toku kontroli przeprowadzonych przez WIOŚ. WIOŚ zaplanował na lata 2016-2020 łącznie 237 kontroli, z tego w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o:

- recyklingu pojazdów¹⁸ łącznie 88 kontroli, z czego: 40 w 2016 r., osiem w 2017 r., 15 w 2018 r., 18 w 2019 r. oraz siedem w 2020 r. W okresie tym nie wykonano 17 kontroli, z czego: jednej w 2016 r., trzech w 2018 r. sześciu w 2019 r. oraz siedmiu w 2020 r. (do 30 czerwca). Przyczyną niewykonania kontroli planowych w latach 2016-2019 było m.in.: rezygnacja podmiotów z rozpoczęcia działalności, zwiększona liczba wpływających do WIOŚ wniosków o interwencję, które należało rozpatrzyć w pierwszej kolejności¹⁹. Podmioty, ujęte w planach kontroli kwalifikowano do wszystkich pięciu kategorii ryzyka.
- Zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym łącznie 78 kontroli, z czego: 25 w 2016 r., 11 w 2017 r., 20 w 2018 r., 13 w 2019 r. i dziewięć w 2020 r. W okresie tym nie wykonano 14 kontroli, z czego: dwóch w 2016 r. i w 2018 r., trzech w 2019 r. oraz siedmiu w 2020 r. (do 30 czerwca). Przyczyną niewykonania tych kontroli planowych w latach 2016-2019 było m.in.: nierozpoczęcie lub zakończenie działalności przez przedsiębiorstwa, trudności kadrowe spowodowane absencjami pracowników (zwolnienia lekarskie lub urlopy macierzyńskie). Podmioty, ujęte w planach kontroli kwalifikowano do czterech kategorii ryzyka, tj. od 1 do 4.
- Bateriach i akumulatorach²⁰ łącznie 41 kontroli, z czego: trzy w 2016 r., jedną w 2017 r., 15 w 2018 r., 10 w 2019 r. oraz 12 w 2020 r. W okresie tym nie wykonano 11 kontroli, z czego: jednej w 2019 r. oraz 10 w 2020 r. (do 30 czerwca). Przyczyną niewykonania kontroli w 2019 r. były trudności kadrowe (zwolnienia lekarskie pracowników). Podmioty, ujęte w planach kontroli kwalifikowano do czterech kategorii ryzyka, tj. 1, 2, 4, 5.
- Gospodarce opakowaniami oraz odpadami opakowaniowymi łącznie 30 kontroli, z czego: osiem w 2016 r., dwie w 2017 r., siedem w 2018 r., sześć w 2019 r. i siedem w 2020 r. W okresie tym nie wykonano sześciu kontroli, z czego: jednej w 2019 r. i pięciu w 2020 r. (do 30 czerwca). Przyczyną niewykonania kontroli w 2019 r. były trudności kadrowe spowodowane absencjami pracowników. Podmioty, ujęte w planach kontroli kwalifikowano do wszystkich pięciu kategorii ryzyka.

(akta kontroli str.9-34)

¹⁵ WIOŚ, w zakresie planowania zobowiązany był uwzględniać corocznie przesyłane przez GIOŚ „Wytyczne do planowania działalności organów Inspekcji Ochrony Środowiska”, zawierające m.in. ogólnopolskie cele kontroli i cykle kontrole oraz „Ogólne kierunki działania IOŚ w latach 2016-2020 z perspektywą do 2025 r.”

¹⁶ Kategorie ryzyka: I – kontrola podmiotu co roku, II – nie rzadziej niż raz na 3 lata, III - kontrola co 4 lata, IV – kontrola co 5 lat lub rzadziej, V – podmiot nie musi być ujmowany w planie kontroli.

¹⁷ Dalej: ISK.

¹⁸ Ustawa z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. z 2019 r. poz. 1610, ze zm.).

¹⁹ Zgodnie z ISK, WIOŚ uprawniony jest m.in. do: zmiany liczby zaplanowanych kontroli, z powodu nieprzewidzianych zdarzeń losowych, lub konieczności wykonania kontroli nieujętych w planie, co wymagałoby przekroczenia planowanej rezerwy czasu na te kontrole.

²⁰ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach (Dz. U z 2019 r. poz. 521, ze zm.).

W latach 2016-2020 (30 czerwca) WIOŚ przeprowadził dodatkowo w ramach:

- recyklingu pojazdów łącznie 38 kontroli doraźnych (pozaplanowych), z czego: 11 w 2016 r., cztery w 2017 r., 12 w 2018 r., dziewięć w 2019 r. i dwie w 2020 r. (30 czerwca),
- zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego – 12 kontroli, z czego: po jednej w latach 2016-2017, po trzy w latach 2018-2019 oraz cztery w 2020 r. (30 czerwca),
- baterii i akumulatorów - cztery kontrole, z czego: dwie w 2017 r. i po jednej w latach 2018-2019,
- opakowań oraz gospodarowania odpadami opakowaniowymi - siedem kontroli z czego: trzy w 2016 r., po dwie w 2018 r. i w 2019 r.

(akta kontroli str. 9-10)

Analiza wykonania przez WIOŚ kontroli planowych w latach 2016-2020 (30 czerwca), wykazała że od 2016 r. zmniejszeniu uległa liczba przeprowadzonych kontroli podmiotów w zakresie przestrzegania przepisów ustaw o: recyklingu pojazdów, zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym oraz o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi, a od 2018 r. również kontroli w zakresie przestrzegania przepisów o bateriach i akumulatorach. Jak wyjaśnił Wojewódzki Inspektor, WIOŚ planuje kontrole na podstawie otrzymywanych od GIOŚ wytycznych do planowania działalności IOŚ na przyszły rok kalendarzowy. W otrzymywanych wytycznych określone były zadania priorytetowe na dany rok kontrolny, które musiały być zaplanowane w pierwszej kolejności. Następnie do planów kontroli typowane były podmioty zgodnie z otrzymanymi celami ogólnopolskimi. Ponadto uwzględniano się także zasoby kadrowe oraz organizacyjne, liczbę wnoszonych wniosków o podjęcie interwencji oraz kontroli na wniosek innych organów w tym z art. 41a ustawy o odpadach. Należy nadmienić, iż zmniejszenie ilości kontroli stacji demontażu pojazdów, jaką obserwujemy od 2016 r. związane było ze zmianą kategorii ryzyka z I na IV zgodnie z klasyfikacją zakładów w ISK. W związku z powyższym Inspekcja kontrolowała stacje demontażu pojazdów przynajmniej raz w roku, a obecnie raz na cztery lata. Ponadto zmiana ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji wykreśliła art. 43, który nakazywał WIOŚ kontrolę każdej stacji demontażu minimum raz w roku.

(akta kontroli str. 9-13, 14-32, 35-41)

Analiza pięciu²¹ (spośród 61) losowo wybranych kontroli pozaplanowych wykazała, że we wszystkich przypadkach do WIOŚ złożono wnioski o podjęcie interwencji, z czego trzy wnioski złożyły osoby prywatne, a dwa organy administracji samorządowej, tj. Burmistrz Olsztynka oraz Wójt Gminy Jonkowo. Przyczyną podjęcia interwencji było m.in. zgłoszenie zanieczyszczenia posesji częściami sprzętu gospodarstwa domowego, składowanie odpadów niewiadomego pochodzenia na nieutwardzonej powierzchni, podejrzenie prowadzenia nielegalnej działalności w zakresie gospodarowania odpadami i demontażu pojazdów. W wyniku kontroli podejmowanych przez WIOŚ w terminie od czterech do 21 dni od otrzymania wniosku stwierdzono m.in.: magazynowanie odpadów w sposób niezgodny z warunkami zezwolenia na zbieranie odpadów lub magazynowanie odpadów wytworzonych na nieutwardzonym gruncie w sposób niezabezpieczający przed oddziaływaniem na środowiska, nieprowadzenie ilościowej i jakościowej ewidencji odpadów, niesporządzanie i nieprzekładanie Marszałkowi Województwa Warmińsko-Mazurskiego²² zbiorczych zestawień danych o rodzajach i ilościach

²¹ Po jednej z okresu 2016-2020 (30 czerwca): WIOŚ-OLSZT: 249/2016, 114/2017, 256/2018, 111/2019 i 105/2020.

²² Dalej: Marszałek Województwa.

odpadów oraz o sposobach gospodarowania nimi, brak zezwolenia na zbieranie odpadów. Z każdej z przeprowadzonych kontroli WIOŚ sporządzał protokół i w dniu jej zakończenia doręczał go kontrolowanemu. Na podstawie ustaleń tych kontroli WIOŚ wydał, m.in:

- dwa zarządzenia pokontrolne skierowane do skontrolowanych podmiotów²³,
- dwie decyzje administracyjne, w tym: jedną²⁴ dotyczącą wstrzymania w trybie natychmiastowym działalności w zakresie zbierania i przetwarzania odpadów bez wymaganego zezwolenia oraz jedną²⁵ wymierzającą administracyjną karę pieniężną, w kwocie 10 tys. zł, za prowadzenie działalności bez wymaganego zezwolenia organu ochrony środowiska. Kara ta została zapłacona.

(akta kontroli str. 42-102)

W latach 2016-2020 (30 czerwca) w ramach gospodarki odpadami użytkowymi oraz opakowaniowymi WIOŚ przeprowadził łącznie 21 kontroli sprawdzających, z czego: po pięć w 2016 r. i 2018 r., jedną w 2017 r., sześć w 2019 r. i cztery w 2020 r. (30 czerwca).

(akta kontroli str. 14-32)

1.2. W latach 2016-2020 (30 czerwca) WIOŚ, w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o recyklingu pojazdów, przeprowadził w 75 podmiotach²⁶ łącznie 109 kontroli²⁷ (71 planowych i 38 doraźnych), z czego: 50 kontroli w 48 podmiotach (39 planowych i 11 doraźnych) w 2016 r., 12 kontroli w 12 podmiotach (osiem planowych i cztery doraźne) w 2017 r., 23 kontrole w 23 podmiotach (12 kontroli planowych i 11 doraźnych) w 2018 r., 22 kontrole²⁸ w 19 podmiotach (12 planowych i 10 doraźnych) w 2019 r. oraz dwie doraźne kontrole w dwóch podmiotach w 2020 r. (30 czerwca). W ramach kontroli planowych w 2019 r. wykonano także jedną kontrolę sprawdzającą wykonanie zaleceń pokontrolnych.

Najwięcej kontroli (102)²⁹ przeprowadzono w przedsiębiorstwach prowadzących stacje demontażu, z czego: 49 w 2016 r., 11 w 2017 r., 21 w 2018 r., 19 w 2019 r. oraz dwie w 2020 r. (30 czerwca). Pozostałe siedem kontroli przeprowadzono w podmiotach prowadzących punkty zbierania pojazdów (5 kontroli) oraz w przedsiębiorstwach wprowadzających pojazdy (dwie kontrole).

W latach 2016-2020 (30 czerwca) nie przeprowadzono kontroli w podmiotach prowadzących strzępiarki, gdyż takie zakłady nie funkcjonowały na terenie województwa warmińsko-mazurskiego.

WIOŚ nie przeprowadzał kontroli krzyżowych obejmujących podmioty funkcjonujące na rynku recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji. Jak podał Wojewódzki Inspektor we wskazanym zakresie, nie zachodziła taka konieczność. Kontrole krzyżowe mogłyby spowodować m.in. ograniczenie możliwości wykonania innych zadań kontrolnych przypisanych WIOŚ do realizacji. Dodatkowo podał, że Inspekcja prowadziła szereg innych działań kontrolnych w podmiotach funkcjonujących na rynku podmiotów gospodarujących odpadami użytkowymi i odpadami opakowaniowymi, tj. kontrole interwencyjne, na wniosek oraz planowe. Kontrole te,

²³ Zarządzenia pokontrolne: WIOŚ-I.7024.4.14.2019.pl z 28 maja 2019 r. oraz WIOŚ-I.7024.4.19.2017.op z 26 maja 2017 r. W odpowiedzi na wydane zarządzenia pokontrolne, zobowiązane podmioty w terminach określonych w tych zarządzeniach przekazały do WIOŚ pisemne informacje o podjętych działaniach służących wyeliminowaniu wskazanych naruszeń.

²⁴ Decyzja nr WIOŚ-I.7060.1.9.2018.pl z 9 listopada 2018 r.

²⁵ Decyzja nr WIOŚ-I.KD.7062.2.1.2019.msz z 22 lutego 2019 r.

²⁶ Wprowadzających pojazdy, przedsiębiorców prowadzących stacje demontażu, przedsiębiorców prowadzących punkty zbierania pojazdów.

²⁷ 6,9 % ogółu kontroli przeprowadzonych przez WIOŚ w 2019 r.

²⁸ 1% ogółu kontroli przeprowadzonych przez WIOŚ w 2019 r.

²⁹ 94% ogółu kontroli przeprowadzonych w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o recyklingu pojazdów, tj.: 67 planowych i 35 doraźnych.

inspektorzy WIOŚ prowadzili samodzielnie lub z udziałem innych organów. W celu przeciwdziałania szarej strefie WIOŚ przeprowadzał m.in. na wniosek policji kontrole podmiotów, nieumieszczonych w wykazie Marszałka Województwa, a podejrzanych o prowadzenie demontażu pojazdów, co szczegółowo opisano w pkt. 1.6 i 1.7 wystąpienia pokontrolnego.

W latach 2016-2020 (30 czerwca), według danych dostępnych w WIOŚ, w województwie warmińsko-mazurskim funkcjonowało od 43 do 44 przedsiębiorców prowadzących stacje demontażu oraz od 10 do 12 przedsiębiorców prowadzących punkty zbierania pojazdów. WIOŚ, nie posiadał informacji dotyczącej konkretnej ich liczby według stanu na koniec 2016 r., 2017 r., 2018 r., 2019 r. oraz 2020 r. (30 czerwca). Jak podał Wojewódzki Inspektor, WIOŚ posiada ewidencje podmiotów wykazane w systemie ISK. System ten nie umożliwia wysegregowania wszystkich szczegółowych rodzajów działalności, takich jak wprowadzający pojazdy, sprzęt lub baterie i akumulatory. Jeden podmiot może prowadzić dwie różne działalności, np. zbieranie i przetwarzanie odpadów. Pewnym wsparciem w tym zakresie jest Baza Danych o Odpadach³⁰, z której WIOŚ korzysta w celu wyspecyfikowania pewnych grup działalności firm. Baza powstała w 2018 r. i podmioty sukcesywnie są do niej wpisywane przez urzędy marszałkowskie. Ze znanych WIOŚ przepisów prawa nie wynika obowiązek, aby w WIOŚ były dostępne takie dane. Dane o podmiotach oraz informacje o poszczególnych rodzajach działalności wykonywanych przez te podmioty i terminach ich prowadzenia, inspektorzy WIOŚ pozyskiwali, m.in. z dostępnych w WIOŚ dokumentacji dotyczących poprzednich kontroli, danych zawartych w ISK, decyzji administracyjnych i pozostałych dokumentów wydanych przez inne organy, informacji na temat rozwiązań technicznych zastosowanych w innych podobnych instalacjach oraz informacji przekazywanych przez GIOŚ m.in. z ich rejestrów.

W ewidencji WIOŚ na koniec badanych okresów znajdowało się: 3 336 zakładów w 2016 r., 4 135 w 2017 r., 4 998 w 2018 r., 5 478 w 2019 r. oraz 5 801 w 2020 r. (30 czerwca).

(akta kontroli str.9-10, 103-132, 1200-1212)

Inspektorzy WIOŚ, przeprowadzając kontrole pod kątem przestrzegania wymagań wynikających z ustawy o recyklingu pojazdów, w latach 2016-2020 (30 czerwca) stwierdzili nieprawidłowości w 37 kontrolach (spośród 109) u przedsiębiorców prowadzących stacje demontażu³¹ i punkty zbierania pojazdów³². Najczęściej stwierdzono naruszenia przepisów w zakresie: sprawozdawczości (20 przypadków), minimalnych wymagań dla stacji demontażu (18 przypadków), prowadzenia ewidencji zaświadczeń (15 przypadków), przyjęcia pojazdu wycofanego z eksploatacji lub przyjęcia części samochodów osobowych usuniętych w trakcie napraw (dziewięć przypadków), obliczania opłaty za nieosiągnięcie wymaganego poziomu odzysku i recyklingu (osiem przypadków), unieważnienia dokumentów i tablic rejestracyjnych przyjmowanego pojazdu oraz wydawania zaświadczeń o demontażu pojazdu (osiem przypadków).

(akta kontroli str. 121-128)

Analiza dokumentacji pięciu (spośród 102) losowo wybranych kontroli³³ wykazała, że dotyczyły one wywiązywania się przez przedsiębiorców prowadzących stacje demontażu z obowiązków:

---

³⁰ Dalej: BDO.

³¹ 36 kontroli, tj.: 10 w 2016 r., trzy w 2017 r., dziewięć w 2018 r., 12 w 2019 r. i dwie w 2020 r. (30 czerwca).

³² Jedna kontrola w 2019 r.

³³ ELB 87/2016, ELB 89/2017, GIZ 178/2019, GIZ 152/2018, WIOS-OLSZT 105/2020.

- zapewnienia bezpiecznego dla środowiska i zdrowia ludzi przetwarzania pojazdów wycofanych z eksploatacji i powstających z nich odpadów (art. 21 ust. 1 ustawy o recyklingu pojazdów),
- przekazywania zużytych baterii samochodowych kwasowo-ołowiowych i zużytych akumulatorów samochodowych kwasowo-ołowiowych zbierającemu zużyte baterie lub zużyte akumulatory lub prowadzącemu zakład przetwarzania zużytych baterii lub zużytych akumulatorów, spełniającemu wymagania, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 1 o bateriach i akumulatorach (art. 21 ust. 2 ustawy o recyklingu pojazdów),
- wpisu do rejestru podmiotów wprowadzających produkty, produkty w opakowaniach i gospodarujących odpadami (art. 21a ustawy o recyklingu pojazdów),
- niszczenia/unieważnienia dowodu rejestracyjnego karty pojazdu, jeżeli była wydana, oraz tablic rejestracyjnych (art. 24 ust. 1 pkt 1 ustawy o recyklingu pojazdów),
- wydawania zaświadczeń o demontażu pojazdu (art. 24 ust. 1 pkt 2 ustawy o recyklingu pojazdów),
- prowadzenia ewidencji zaświadczeń o demontażu pojazdu oraz zaświadczeń o przyjęciu niekompletnego pojazdu wydanych przez niego i przez przedsiębiorców prowadzących punkty zbierania pojazdów, z którymi zawarł umowę (art. 26 ustawy o recyklingu pojazdów),
- osiągania poziomu odzysku i recyklingu odpadów pochodzących z pojazdów wycofanych z eksploatacji (art. 28 ust. 1 ustawy o recyklingu pojazdów),
- sporządzenia rocznego sprawozdania zawierającego informacje, o których mowa w art. 75 ust. 2 pkt 1 i 4 ustawy o odpadach (art. 30 ustawy o recyklingu pojazdów).

Przedsiębiorcy objęci kontrolą nie byli zobowiązani do uiszczenia opłaty, o której mowa w art. 28a ust. 1 ustawy o recyklingu pojazdów, gdyż osiągnęli wymagany poziom odzysku i recyklingu odpadów pochodzących z pojazdów wycofanych z eksploatacji lub nie posiadali uprawnień do zbierania i demontażu pojazdów.

Wszystkie kontrole poddane analizie obejmowały oględziny procesu demontażu oraz miejsc magazynowania odpadów. W ramach tych kontroli nie sprawdzano pobierania opłat za przyjęcie pojazdu do demontażu w przypadkach wskazanych w art. 23 ust. 4 ustawy o recyklingu pojazdów, bowiem kwestia ta była uzgadniana pomiędzy prowadzącym stację demontażu a właścicielem pojazdu i nie była obowiązkiem WIOŚ.

(akta kontroli str.148-152, 1232-1238)

W latach 2016-2020 (30 czerwca), przed wydaniem pozwolenia na wytwarzanie odpadów w związku z prowadzeniem stacji demontażu, WIOŚ przeprowadził siedem kontroli przedsiębiorców³⁴, którzy wystąpili z wnioskiem o uzyskanie pozwolenia na prowadzenie stacji demontażu, pod kątem spełniania wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 28 lipca 2005 r. w sprawie minimalnych wymagań dla stacji demontażu oraz sposobu demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji³⁵. Analiza pięciu (spośród siedmiu) losowo wybranych kontroli³⁶, wykazała, że inspektorzy WIOŚ w ramach tych kontroli sprawdzali, m.in. rodzaj i stan formalno-prawny stacji, rodzaj i parametry instalacji, gospodarkę wodną, ściekową, gospodarowanie odpadami, ochronę powietrza, ochronę przed hałasem, opłaty za korzystanie ze środowiska oraz uzyskanie przez przedsiębiorcę wymaganego pozwolenia na użytkowanie obiektu budowlanego, z wyłączeniem

³⁴ ELB 32/2018, ELB 104/2018, GIZ 166/2016, WIOS-OLSZT 38/2016, WIOS-OLSZT 248/2016.

³⁵ Dz. U. Nr 143, poz. 1206, ze zm.

³⁶ ELB 32/2018, ELB 104/2018, GIZ 166/2016, WIOS-OLSZT 38/2016, WIOS-OLSZT 248/2016.

nowo zabudowanych lub przebudowanych obiektów budowlanych, zespołów obiektów lub instalacji, do których miał zastosowanie art. 76 ustawy POŚ. Przeprowadzono także oględziny terenu. Efektem tych kontroli były cztery postanowienia pozytywnie opiniujące spełnienie wymagań ochrony środowiska przez podmioty zamierzające podjąć działalność w zakresie demontażu pojazdów. W jednym przypadku wydano postanowienie o niespełnieniu wymagań przez podmiot prowadzący instalację i urządzenia służące do demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji.

(akta kontroli str. 153-154)

Analiza dokumentacji pięciu³⁷ kontroli WIOŚ³⁸ przeprowadzonych u przedsiębiorców prowadzących punkty zbierania pojazdów, wykazała, że inspektorzy WIOŚ sprawdzali wywiązywanie się z obowiązków:

- przyjęcia pojazdu wycofanego z eksploatacji (art. 33 ustawy o recyklingu pojazdów),
- zapewnienia bezpiecznego dla środowiska i zdrowia ludzi zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji m.in. poprzez dokonywanie oględzin miejsca magazynowania odpadów (art. 32 ust. 1 ustawy o recyklingu pojazdów),
- wydawania zaświadczeń o demontażu pojazdu oraz o przyjęciu niekompletnego pojazdu (art. 34 ustawy o recyklingu pojazdów),
- przekazania zebranych pojazdów wycofanych z eksploatacji do przedsiębiorcy prowadzącego stację demontażu (art. 35 ustawy o recyklingu pojazdów),
- unieważnienia dokumentów i tablic rejestracyjnych przyjmowanego pojazdu oraz wydawania zaświadczeń o demontażu pojazdu (art. 24 ustawy o recyklingu pojazdów),
- uzyskania wpisu do rejestru (art. 50 ust. 1-3 ustawy o odpadach)³⁹.

W jednym przypadku⁴⁰ badano także wywiązanie się z obowiązku przyjęcia części samochodów osobowych usuniętych w trakcie napraw (art. 23a ustawy o recyklingu pojazdów), a w pozostałych czterech przypadkach nie badano tego elementu z uwagi na fakt, że kontrole obejmowały nielegalne zbieranie odpadów, w tym pojazdów.

(akta kontroli str. 135-152, 1232-1238)

W latach 2016-2020 (30 czerwca) przeprowadzono dwie kontrole podmiotów wprowadzających pojazdy⁴¹. W kontrolach tych sprawdzano zapewnienie przez przedsiębiorcę:

- zapewnienia sieci zbierania pojazdów (art. 11 ustawy o recyklingu pojazdów)⁴²,
- sporządzenia rocznego sprawozdania o produktach, opakowaniach i o gospodarowaniu odpadami z nich powstającymi, zawierającego informacje, o których mowa w art. 73 ust. 2 pkt 1 i 4 ustawy o odpadach (art. 15 ustawy o recyklingu pojazdów),
- uzyskania wpisu do rejestru (art. 50 ust. 1-3 ustawy o odpadach).

(akta kontroli str. 135-152, 1232-1238)

1.3. W latach 2016-2020 (30 czerwca) WIOŚ, w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym przeprowadził łącznie 76

³⁷ 100% kontroli przeprowadzanych przez WIOŚ w latach 2016-2020 (30 czerwca).

³⁸ WIOS-OLSZT 162/2019, WIOS-OLSZT 241/2019, WIOS-OLSZT 278/2018, WIOS-OLSZT 297/2017 i WIOS-OLSZT 142/2016.

³⁹ W trzech spośród pięciu analizowanych przypadków nie sprawdzono wpisu do rejestru, z uwagi na fakt, że rejestr ten jeszcze nie funkcjonował. Dotyczy kontroli z lat 2016-2017.

⁴⁰ WIOS-OLSZT 278/2018.

⁴¹ WIOS-OLSZT 162/2019, WIOS-OLSZT 218/2018.

⁴² W kontrolach tych potwierdzono zapewnienie sieci zbierania pojazdów, poprzez zawarcie umów ze stacjami demontażu pojazdów na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. W związku z tym nie było obowiązku obliczenia i uiszczenia opłaty za brak sieci (art. 14 ustawy o recyklingu pojazdów).

kontroli⁴³ (64 planowych i 12 doraźnych) w 60 podmiotach⁴⁴, z czego: 24 kontrole w 24 podmiotach (23 planowe i jedną doraźną) w 2016 r., 12 kontroli w 12 podmiotach (11 planowych i jedną doraźną) w 2017 r., 21 kontroli w 14 podmiotach (18 kontroli planowych i trzy doraźne) w 2018 r., 13 kontroli w 13 podmiotach (10 planowych i trzy doraźne) w 2019 r. oraz sześć kontroli w sześciu podmiotach (dwie planowe i cztery doraźne) w 2020 r. (30 czerwca). W ramach kontroli planowych wykonano osiem kontroli sprawdzających, z czego: pięć w 2016 r., dwie w 2018 r. oraz jedną w 2019 r.

Najwięcej kontroli (54)⁴⁵ przeprowadzono w podmiotach zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, z czego: 19 w 2016 r., osiem w 2017 r., 16 w 2018 r., dziewięć w 2019 r. oraz dwie w 2020 r. (30 czerwca). Pozostałe 22 kontrole przeprowadzono u przedsiębiorców: wprowadzających sprzęt oraz w zakładach przetwarzania (po dziewięć kontroli), prowadzących recykling i inne niż recykling procesy odzysku (3 kontrole) oraz u autoryzowanego przedstawiciela zużytego sprzętu (jedna kontrola).

W wytycznych do przeprowadzenia kontroli zakładów przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (ppkt 4.3) zawarto wskazówki dotyczące przeprowadzenia kontroli krzyżowej przepływu mas odpadów oraz wskazanie do przeprowadzenia co najmniej jednej kontroli krzyżowej. Ponadto w dziale II – Strategia IOŚ dla kontroli zakładów przetwarzania w zakresie zwalczania „szarej strefy” tych Wytycznych zapisano, że jedną z podstawowych zasad strategii postępowania kontrolnego przyczyniającą się do skutecznej likwidacji „szarej strefy”, która powinna być przestrzegana jest wykonywanie w miarę możliwości kontroli krzyżowych między wybranymi zakładami przetwarzania, a podmiotami dostarczającymi zebrany zużyty sprzęt i dokonującymi recyklingu czy odzysku odpadów wytworzonych ze zużytego sprzętu.

WIOŚ nie przeprowadzał kontroli krzyżowych obejmujących podmioty funkcjonujące na rynku zużytego sprzętu, jak wyjaśnił Wojewódzki Inspektor nie zachodziła taka konieczność. Szczegółowe wyjaśnienia w zakresie niewykonywania przez WIOŚ kontroli krzyżowych zawarto w pkt 1.2. wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 9-11,103-132)

W latach 2016-2020 (30 czerwca), według danych dostępnych w WIOŚ, w województwie warmińsko-mazurskim funkcjonowało od jednego do pięciu zakładów przetwarzania zużytego sprzętu. WIOŚ, nie posiadał informacji dotyczącej faktycznej liczby podmiotów wprowadzających sprzęt, autoryzowanych przedstawicieli zużytego sprzętu, podmiotów prowadzących działalność w zakresie recyklingu, prowadzących działalność w zakresie innych niż recykling procesów odzysku i zbierających zużyty sprzęt, w tym według stanu ma koniec poszczególnych okresów objętych kontrolą.

Jak podał Wojewódzki Inspektor, WIOŚ posiada ewidencje podmiotów wykazane w systemie ISK. System ten nie umożliwia wysegregowania wszystkich szczegółowych rodzajów działalności, a ze znanych przepisów prawa nie wynika obowiązek, aby w WIOŚ były dostępne takie dane. Szczegółowe wyjaśnienia dotyczące nieposiadania przez WIOŚ wiedzy w zakresie faktycznej liczby

⁴³ 0,9% ogółu kontroli przeprowadzonych przez WIOŚ w latach 2016-2020 (30 czerwca).

⁴⁴ Przy czym trzy kontrole, po jednej w latach 2017-2019 przeprowadzono w zakładzie przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz w instalacji do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych pod kątem m.in. badania przestrzegania ustawy o bateriach i akumulatorach.

⁴⁵ 74% ogółu kontroli przeprowadzonych w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o ZSEE tj.: 52 planowych i dwie doraźne.

podmiotów gospodarujących odpadami poużytkowymi i odpadami opakowaniowymi na koniec ww. okresów zawarto w pkt. 1.2 wystąpienia pokontrolnego.

Inspektorzy WIOŚ, przeprowadzając kontrole pod kątem przestrzegania wymagań wynikających z ustawy o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, w latach 2016-2020 (30 czerwca) stwierdzili nieprawidłowości w 23 kontrolach⁴⁶ (spośród 76), u przedsiębiorców zbierających zużyty sprzęt. Polegały one przede wszystkim na naruszeniu przepisów dotyczących sprawozdawczości.

(akta kontroli str. 121-132)

Analiza dokumentacji z pięciu (spośród dziewięciu) losowo wybranych kontroli⁴⁷ wykazała, że w dwóch przypadkach wprowadzający zużyty sprzęt powierzyli organizacjom odzysku obowiązki, o których mowa w art. 15 ust. 1 i 3, a w jednym przypadku okazało się w trakcie kontroli, że podmiot nie wprowadzał sprzętu⁴⁸. W pozostałych przypadkach inspektorzy WIOŚ badali wywiązywanie się z obowiązku:

- informowania o systemie zbierania, w tym zwrotu, zużytego sprzętu i roli, jaką gospodarstwo domowe spełnia w przyczynianiu się do ponownego użycia i odzysku, w tym recyklingu, zużytego sprzętu (art. 13 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o ZSEE),
- oznakowania sprzętu symbolem selektywnego zbierania (art. 14 ust. 1 ustawy o ZSEE),
- opracowania informacji dotyczącej ponownego użycia i przetwarzania zużytego sprzętu, zawierającej w szczególności wskazanie poszczególnych części składowych oraz materiałów zawartych w sprzęcie, a także umiejscowienia w sprzęcie niebezpiecznych: substancji, mieszanin oraz części składowych (art. 17 ust. 1 ustawy o ZSEE),
- zorganizowania i sfinansowania odbierania od zbierających zużyty sprzęt oraz przetwarzania zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych (art. 18 ust. 1 ustawy o ZSEE),
- zorganizowania i sfinansowania zbierania oraz przetwarzania zużytego sprzętu pochodzącego od użytkowników innych niż gospodarstwa domowe (art. 19 ust. 1 ustawy o ZSEE),
- osiągnięcia minimalnych rocznych poziomów zbierania zużytego sprzętu (art. 20 ust. 1 ustawy o ZSEE),
- osiągnięcia w poszczególnych latach określonych poziomów odzysku oraz przygotowania do ponownego użycia i recyklingu zużytego sprzętu (art. 21 ust. 1 ustawy o ZSEE),
- prowadzenia dodatkowej ewidencji obejmującej informacje o masie wprowadzonego do obrotu sprzętu (art. 22 ust. 1 ustawy o ZSEE),
- zawarcia umowy w formie pisemnej pod rygorem nieważności z prowadzącym zakład przetwarzania, który prowadzi demontaż oraz przygotowanie do ponownego użycia zużytego sprzętu (art. 23 ust. 1 ustawy o ZSEE),
- umieszczania numeru rejestrowego na dokumentach związanych z wprowadzeniem sprzętu do obrotu (art. 12 ust. 1 ustawy o ZSEE),
- wniesienia zabezpieczenia finansowego (art. 27 ustawy o ZSEE),
- opracowania rocznego sprawozdania o produktach, opakowaniach i o gospodarowaniu odpadami z nich powstającymi (obowiązek wynikający z art. 73 ust. 1 pkt 5 ustawy o odpadach),

⁴⁶ Tj. 10 w 2016 r., po pięć w latach 2017-2018, i trzy w 2019 r.

⁴⁷ GIZ 93/2020, ELB 146/2016, ELB 16/2018, WIOS-OLSZT 196/2020 i WIOS-OLSZT 199/2020.

⁴⁸ WIOS-OLSZT 196/2020.

- uzyskania wpisu do rejestru (art. 50 ust. 1-3 ustawy o odpadach).

(akta kontroli str. 154-173, 1232-1238)

Analiza dokumentacji pięciu (spośród dziewięciu) kontroli⁴⁹ dotyczących zakładów przetwarzania zużytego sprzętu wykazała, że badano wywiązywanie się przez kontrolowany zakład, m.in. z obowiązku:

- prowadzenia rocznego audytu zewnętrznego (art. 66 ustawy o ZSEE),
- posiadania wymaganego wyposażenia (art. 51 ustawy o ZSEE),
- sporządzenia rocznego sprawozdania o wytwarzanych odpadach i o gospodarowaniu odpadami zawierającego informacje, o których mowa w art. 75 ust. 2 pkt 1 i 7 ustawy o odpadach (obowiązek wynikający z art. 75 ust. 1 pkt 2 ustawy o odpadach),
- uzyskiwania wpisów do rejestru (art. 50 ust. 1-3 ustawy o odpadach),
- nieodpłatnego przyjmowania zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych od zbierających zużyty sprzęt, w przypadku zawarcia umowy, o której mowa w art. 23 ust. 1 ustawy o zużytym sprzęcie (art. 49 ustawy o ZSEE),
- wydawania wprowadzającemu sprzęt, z którym zawarł umowę, o której mowa w art. 23 ust. 1, w terminie do dnia 28 lutego każdego roku za poprzedni rok kalendarzowy zaświadczenia o zużytym sprzęcie (art. 53 ustawy o ZSEE),
- przechowywania zaświadczeń o zużytym sprzęcie (art. 54 ustawy o ZSEE).

W ramach ww. kontroli inspektorzy WIOŚ przeprowadzili oględziny miejsc magazynowania odpadów oraz oględziny procesu przetwarzania odpadów.

(akta kontroli str. 154-173, 1232-1238)

Analiza dokumentacji trzech kontroli podmiotów⁵⁰ prowadzących działalność w zakresie recyklingu lub innych niż recykling procesów odzysku wykazała, że badano wywiązywanie się z obowiązków wynikających z art. 55-58 ustawy o zużytym sprzęcie oraz art. 50 ust. 1-3 i art. 75 ust. 1 pkt 2 ustawy o odpadach. Kontrole te obejmowały oględziny miejsca magazynowania odpadów oraz procesu recyklingu lub innego niż recykling procesu odzysku.

(akta kontroli str. 154-173, 1232-1238)

W latach 2016-2020 (30 czerwca) na terenie województwa warmińsko-mazurskiego nie funkcjonowały organizacje odzysku.

(akta kontroli str. 11, 154-159)

1.4. W latach 2016-2020 (30 czerwca) WIOŚ, w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o bateriach i akumulatorach, przeprowadził w 21 podmiotach łącznie 34 kontrole⁵¹ (30 planowych i 4 doraźnych), z czego: trzy planowe kontrole⁵² w trzech podmiotach w 2016 r., cztery kontrole w czterech podmiotach (dwie planowe i dwie doraźne) w 2017 r., 16 kontrole w 10 podmiotach (15 kontroli planowych i jedna doraźna) w 2018 r., dziewięć kontroli w siedmiu podmiotach (osiem planowych i jedna doraźna) w 2019 r. oraz dwie planowe kontrole w dwóch podmiotach w 2020 r. (30 czerwca). W ramach kontroli planowych wykonano cztery kontrole sprawdzające, po dwie w latach 2019-2020 (30 czerwca).

Najwięcej kontroli (19)⁵³ przeprowadzono w podmiotach zbierających zużyte baterie i akumulatory, z czego: 10 w 2018 r., siedem w 2019 r., dwie w 2020 r.

⁴⁹ WIOS-OLSZT 307/2017, WIOS-OLSZT 441/2019, WIOS-OLSZT 336/2018, WIOS-OLSZT 260/2017, WIOS-OLSZT 241/2017.

⁵⁰ WIOS-OLSZ 167/2019, WIOS-OLSZT 241/2017 WIOS-OLSZT 336/2018.

⁵¹ 0,4% ogółu kontroli przeprowadzonych przez WIOŚ w latach 2016-2020 (30 czerwca).

⁵² 0,2% ogółu kontroli przeprowadzonych przez WIOŚ w 2016 r.

⁵³ 56% ogółu kontroli przeprowadzonych w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o bateriach i akumulatorach, tj.: 19 kontroli planowych.

(30 czerwca). Pozostałe 15 kontroli przeprowadzono w zakładach przetwarzania zużytych baterii lub akumulatorów (osiem kontroli), w przedsiębiorstwach wprowadzających baterie i akumulatory (5 kontroli) oraz dwie w podmiotach pośredniczących.

WIOŚ nie przeprowadzał kontroli krzyżowych obejmujących podmioty funkcjonujące na rynku baterii i akumulatorów, ponieważ jak wyjaśnił Wojewódzki Inspektor nie zachodziła taka konieczność⁵⁴.

W latach 2016-2020 (30 czerwca) na terenie województwa warmińsko-mazurskiego funkcjonował jeden zakład przetwarzania zużytych baterii lub zużytych akumulatorów. WIOŚ nie posiadał informacji dotyczącej faktycznej liczby podmiotów wprowadzających baterie i akumulatory, zbierających zużyte baterie i akumulatory, prowadzących miejsca odbioru oraz o podmiotów pośredniczących⁵⁵.

(akta kontroli str. 9-13, 103-132)

Inspektorzy WIOŚ, przeprowadzając kontrole pod kątem przestrzegania wymagań wynikających z ustawy o bateriach i akumulatorach, w latach 2016-2020 (30 czerwca) stwierdzili nieprawidłowości w ośmiu kontrolach (spośród 34) u przedsiębiorców wprowadzających baterie i akumulatory⁵⁶, u zbierających zużyte baterie i akumulatory⁵⁷ oraz w zakładach przetwarzania zużytych baterii lub zużytych akumulatorów⁵⁸. I tak:

- u wprowadzających baterie i akumulatory stwierdzono nieprawidłowości w zakresie naruszenia przepisów dotyczących: prowadzenia ewidencji (dwa przypadki), odbierania zużytych baterii i akumulatorów od użytkownika końcowego (jeden przypadek), finansowania publicznych kampanii edukacyjnych (jeden przypadek) oraz zawarcia umowy w formie pisemnej pod rygorem nieważności z prowadzącym zakład przetwarzania zużytego sprzętu (jeden przypadek),
- u zbierających zużyte baterie i akumulatory stwierdzano nieprawidłowości w zakresie naruszenia przepisów dotyczących przekazywania zużytych baterii i akumulatorów prowadzącemu zakład przetwarzania (dwa przypadki), sprawozdawczości oraz prowadzenia ewidencji (po jednym przypadku),
- w zakładach przetwarzania zużytych baterii lub zużytych akumulatorów stwierdzano nieprawidłowości w zakresie prowadzenia ewidencji (jeden przypadek).

(akta kontroli str. 121-128)

Analiza dokumentacji pięciu⁵⁹ kontroli dotyczących podmiotów⁶⁰ wprowadzających baterie i akumulatory wykazała, że w toku tych kontroli badano:

- oznakowanie baterii lub akumulatorów wprowadzanych do obrotu (art. 29 ustawy o bateriach i akumulatorach),
- umieszczanie numeru rejestrowego na dokumentach związanych z obrotem bateriami i akumulatorami (art. 30 ustawy o bateriach i akumulatorach),
- odbieranie zużytych baterii lub akumulatorów od użytkownika końcowego (art. 31 ustawy o bateriach i akumulatorach),
- zawarcie umowy w formie pisemnej pod rygorem nieważności, ze zbierającym zużyte baterie lub zużyte akumulatory, dotyczącej zbierania zużytych baterii

⁵⁴ Szczegółowe wyjaśnienia w zakresie niewykonywania przez WIOŚ kontroli krzyżowych zawarto w pkt 1.2 wystąpienia pokontrolnego.

⁵⁵ Szczegółowo opisano w pkt 1.2 wystąpienia pokontrolnego.

⁵⁶ Dwie kontrole, po jednej w latach 2018-2019.

⁵⁷ Cztery kontrole, tj.: jedna w 2018 r. oraz trzy w 2019 r.

⁵⁸ Dwie kontrole, po jednej w 2017 r. i 2019 r.

⁵⁹ 100% kontroli przeprowadzonych przez WIOŚ w latach 2016-2020 (30 czerwca).

⁶⁰ ELB 112/2019, ELB 158/2016, ELB 217/2018, ELB 159/2018 i ELB 115/2019.

- przenośnych lub zużytych akumulatorów przenośnych (art. 32 ust. 1 ustawy o bateriach i akumulatorach),
- prowadzenie ewidencji obejmującej informacje o rodzaju i masie wprowadzanych do obrotu baterii i akumulatorów (art. 34 ust. 1 ustawy o bateriach i akumulatorach),
  - sporządzanie sprawozdań zawierających informacje, o których mowa w art. 73 ust. 2 pkt 1 i pkt 6 lit. a ustawy o odpadach, na zasadach i w trybie określonych w tej ustawie (art. 34 ust. 2 ustawy o bateriach i akumulatorach),
  - zawarcie umowy w formie pisemnej pod rygorem nieważności z prowadzącym zakład przetwarzania zużytych baterii lub zużytych akumulatorów (art. 36 ust. 1 ustawy o bateriach i akumulatorach),
  - finansowanie publicznych kampanii edukacyjnych (art. 37 ust. 1 ustawy o bateriach i akumulatorach),
  - spełnienie wymogu uzyskania wpisu do rejestru (art. 50 ust. 1-3 ustawy o odpadach),
  - osiągnięcie poziomów zbierania (art. 33 ust. 1 ustawy o bateriach i akumulatorach).

(akta kontroli str. 174-188, 1232-1238)

W latach 2016-2019 Wojewódzki Inspektor wywiązał się z obowiązku, o którym mowa w art. 71b ustawy o bateriach i akumulatorach, a dotyczącego przeprowadzenia, co najmniej raz w roku kontroli zakładu przetwarzania zużytych baterii lub zużytych akumulatorów.

(akta kontroli str. 14-29, 173)

Analiza pięciu (spośród ośmiu) losowo wybranych kontroli⁶¹ zakładów przetwarzania zużytych baterii lub zużytych akumulatorów wykazała, że inspektorzy WIOŚ sprawdzali wywiązywanie się z obowiązków⁶²:

- przetwarzania i recyklingu zużytych baterii lub zużytych akumulatorów w sposób bezpieczny dla środowiska i zdrowia ludzi,
- bezpłatnego przyjmowania zużytych baterii i akumulatorów od wprowadzającego baterie lub akumulatory,
- prowadzenia ewidencji zaświadczeń oraz ewidencji obejmującej informacje o rodzaju i masie przyjętych do przetwarzania zużytych baterii i zużytych akumulatorów, rodzaju i masie przetworzonych zużytych baterii i zużytych akumulatorów,
- osiągniętych poziomach recyklingu i osiągniętych poziomach wydajności recyklingu,
- sporządzania sprawozdań wymaganych art. 64 ust. 5 ustawy o bateriach i akumulatorach,
- wydawania wprowadzającemu baterie lub akumulatory zaświadczeń o przetworzonych zużytych bateriach lub zużytych akumulatorach.

Kontrole w zakładach przetwarzania obejmowały oględziny procesu przetwarzania i miejsca magazynowania odpadów. W WIOŚ dostępna była informacja odnośnie możliwości przeróbczych danego zakładu w formie decyzji umieszczonej w aktach postępowania kontrolnego oraz informacja odnośnie ilości przerobionego sprzętu przez dany zakład w ciągu roku w formie np. sprawozdań. Inspektorzy WIOŚ analizowali ww. dokumenty m.in. pod kątem ilości przetworzonych odpadów w stosunku do ilości określonych w tych decyzjach.

(akta kontroli str. 174-188, 1232-1238)

⁶¹ WIOS-OLSZT 45/2018, WIOS-OLSZT 51/2017, WIOS-OLSZT-201/2016, WIOS-OLSZT164/2018, WIOS-OLSZT 40/2019.

⁶² Jeżeli kontrola dotyczyła badania tego zakresu.

Analiza pięciu (spośród 19) losowo wybranych kontroli⁶³ podmiotów zbierających zużyte baterie i akumulatory wykazała, że inspektorzy WIOŚ we wszystkich analizowanych przypadkach podczas kontroli badali wywiązywanie się z obowiązków dotyczących: odbierania, przekazywania zużytych baterii i akumulatorów, wydawania zaświadczeń, sporządzania ewidencji i sprawozdań oraz dokonywania oględzin miejsc magazynowania odpadów. W czterech przypadkach nie zbadano obowiązków wynikających z art. 59a ustawy o bateriach i akumulatorach z uwagi na brak umowy zawartej (przez podmioty) np. z wprowadzającym baterie lub akumulatory.

(akta kontroli str. 174-188, 1232-1238)

1.5. W latach 2016-2020 (30 czerwca) WIOŚ, w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o gospodarce opakowaniami oraz odpadami opakowaniowymi, przeprowadził łącznie 31 kontroli⁶⁴ (24 planowych i siedem doraźnych) w 26 podmiotach, z czego: 11 kontroli w 11 podmiotach (osiem planowych i trzy doraźne) w 2016 r., dwie kontrole planowe w dwóch podmiotach w 2017 r., dziewięć kontroli w ośmiu podmiotach (siedem planowych i dwie doraźne) w 2018 r., siedem kontroli w siedmiu podmiotach (pięć planowych i dwie doraźne) w 2019 r. oraz dwie kontrole planowe w dwóch podmiotach w 2020 r. (30 czerwca). W ramach kontroli planowych wykonano siedem kontroli sprawdzających, z czego po jednej w 2017 r. i 2019 r., trzy w 2018 r., oraz dwie w 2020 r. (30 czerwca).

Najwięcej kontroli (28)⁶⁵ przeprowadzono w podmiotach wprowadzających produkty w opakowaniach, z czego: 10 w 2016 r., dwie w 2017 r., dziewięć w 2018 r., pięć w 2019 r. oraz dwie w 2020 r. (30 czerwca). Pozostałe trzy kontrole przeprowadzono w przedsiębiorstwach prowadzących inny niż recykling proces odzysku odpadów opakowaniowych.

WIOŚ nie przeprowadzał kontroli krzyżowych obejmujących podmioty funkcjonujące na rynku odpadów opakowaniowych oraz nie posiadał informacji dotyczącej faktycznej liczby podmiotów prowadzących recykling odpadów opakowaniowych, przedsiębiorców prowadzących inny niż recykling proces odzysku odpadów opakowaniowych, organizacji odzysku opakowań, wprowadzających produkty w opakowaniach opakowaniowych⁶⁶.

(akta kontroli str. 9-13, 103-132)

Inspektorzy WIOŚ, przeprowadzając kontrole pod kątem przestrzegania wymagań wynikających z ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi, w latach 2016-2020 (30 czerwca) stwierdzili nieprawidłowości w 22 kontrolach (spośród 31) u przedsiębiorców prowadzących inny niż recykling proces odzysku opakowań⁶⁷ oraz u wprowadzających produkty w opakowaniach⁶⁸. WIOŚ stwierdził nieprawidłowości: u przedsiębiorców prowadzących inny niż recykling proces odzysku odpadów opakowaniowych w zakresie sprawozdawczości (dwa przypadki), a u wprowadzających produkty w opakowaniach w zakresie naruszenia przepisów w ramach prowadzonej ewidencji (dwa przypadki) oraz dotyczące sprawozdawczości (osiem przypadków). W pozostałych przypadkach stwierdzono nieprawidłowości jednak nie dotyczące przestrzegania przepisów o gospodarce opakowaniami.

(akta kontroli str. 121-128)

⁶³ GIZ 20/2019, WIOS-OLSZT 336/2018, GIZ 64/2020, WIOŚ-OLSZT 167/2019, GIZ 48/2019.

⁶⁴ 0,4% ogółu kontroli przeprowadzonych przez WIOŚ w latach 2016-2020 (30 czerwca).

⁶⁵ 93% ogółu kontroli przeprowadzonych w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o gospodarce opakowaniami oraz odpadami opakowaniowymi, tj.: 24 kontrole planowe i cztery doraźne.

⁶⁶ Szczegółowe wyjaśnienia w tym zakresie zawarto w pkt 1.2 wystąpienia pokontrolnego.

⁶⁷ Dwie kontrole, po jednej w 2016 r. i w 2019 r.

⁶⁸ 20 kontroli, tj. sześć kontroli w 2016 r., po jednej w 2017 r. i 2020 (30 czerwca), osiem w 2018 r. i cztery w 2019 r.

Analiza dokumentacji pięciu losowo wybranych kontroli⁶⁹ (spośród 28) przedsiębiorców wprowadzających produkty w opakowaniach wykazała, że inspektorzy WIOŚ, w ramach przeprowadzonych kontroli badali wywiązanie się z obowiązku:

- zapewniania odzysku, w tym recyklingu odpadów opakowaniowych takiego samego rodzaju jak odpady opakowaniowe powstałe z tego samego rodzaju opakowań jak opakowania, w których wprowadził produkty (art. 17 ust. 1 ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi),
- prowadzenia publicznych kampanii edukacyjnych (art. 19 ust. 1 ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi),
- osiągania docelowego poziomu odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych (art. 20 ust. 1 ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi),
- prowadzenia ewidencji w postaci papierowej albo elektronicznej, obejmującej informacje o masie opakowań, w których wprowadził do obrotu produkty w danym roku kalendarzowym (art. 22 ust. 1 ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi),
- przechowywania informacji zawartych w ewidencji przez 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, którego informacje dotyczą (art. 22 ust. 2 ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi),
- sporządzania rocznego sprawozdania o produktach, opakowaniach i o gospodarowaniu odpadami z nich powstającymi zawierającego informacje, o których mowa w art. 73 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o odpadach (obowiązek wynikający z art. 73 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o odpadach),
- uzyskania wpisu do rejestru (art. 50 ust. 1-3 ustawy o odpadach).

(akta kontroli str.189-205)

Analiza dokumentacji trzech⁷⁰ kontroli przedsiębiorców prowadzących inny niż recykling proces odzysku odpadów opakowaniowych⁷¹ wykazała, że inspektorzy WIOŚ dokonywali oględzin procesu recyklingu lub odzysku oraz miejsc magazynowania odpadów, a także zweryfikowali dokumenty potwierdzające recykling lub inny niż recykling proces odzysku odpadów opakowaniowych i obowiązek prowadzenia rocznego audytu zewnętrznego.

(akta kontroli str. 189-205)

1.6. W latach 2016-2020 (30 czerwca), WIOŚ współpracował w zakresie kontroli podmiotów gospodarujących odpadami użytkowymi i odpadami opakowaniowymi przede wszystkim z organami administracji rządowej i samorządowej. W przypadku kontroli podmiotów podlegającym przepisom ustawy o recyklingu pojazdów (stacje demontażu pojazdów, punkty zbierania pojazdów) WIOŚ kierował wystąpienia i informacje m.in. do:

- Marszałka Województwa (13 przypadków), w związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości polegających m.in. na: nieprzestrzeganiu warunków pozwoleń na wytwarzanie i przetwarzanie odpadów, nieprzestrzeganiu minimalnych wymagań określonych dla stacji demontażu pojazdów, nierzetelnym sporządzaniu zbiorczych zestawień danych o odpadach i sposobach gospodarowania nimi, nierzetelnym sporządzaniu sprawozdań o pojazdach wycofanych z eksploatacji, niewłaściwym prowadzeniu ewidencji odpadów,
- Starostw Powiatowych⁷² (pięć przypadków), w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami dotyczącymi m.in.: błędnej nazwy podmiotu w decyzji

⁶⁹ WIOŚ-OLSZT 15/2019, WIOŚ-OLSZT 214/2017, WIOŚ-OLSZT 93/2020, GIZ 217/2019, GIZ 164/2016.

⁷⁰ 100% kontroli przeprowadzonych przez inspektorów WIOŚ w latach 2016-2020 (30 czerwca).

⁷¹ ELB 129/2016, GIZ 220/2019 i WIOŚ-OLSZT 441/2019.

⁷² Np.: w Elblągu, w Lidzbarku Warmińskim, Iławie, Braniewie.

organu ochrony środowiska w zakresie transportu odpadów, wykonywania ustawowego obowiązku przerejestrowania lub wyrejestrowania pojazdów, zmiany sposobu użytkowania gruntu, pojazdów i tablic rejestracyjnych niewiadomego pochodzenia, braku uregulowania strony formalnoprawnej w zakresie gospodarowania odpadami,

- urzędów gmin⁷³ (pięć przypadków) pod kątem przeprowadzenia kontroli w zakresie przestrzegania przepisów ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach⁷⁴ czy podjęcia odpowiednich działań zmierzających do likwidacji nielegalnego miejsca magazynowania lub składowania odpadów poprzez wydanie decyzji nakazującej usunięcie odpadów z miejsc na ten cel nieprzeznaczonych,
- Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie⁷⁵ (dwa przypadki), w związku z ustalonymi przypadkami zanieczyszczenia terenu, na którym prowadzono demontaż pojazdów, w tym m.in. stwierdzenia śladów ropopochodnych na nieutwardzonym terenie,
- Powiatowych Inspektoratów Nadzoru Budowlanego⁷⁶ (dwa przypadki), w celu ustalenia legalności użytkowania obiektów budowlanych znajdujących się na kontrolowanych posesjach lub w zakresie zmiany sposobu użytkowania obiektu budowlanego bez wymaganego zgłoszenia,
- urzędów skarbowych⁷⁷ (trzy przypadki), w związku ze ustaleniami WIOŚ polegającym, m.in. na braku rejestracji działalności gospodarczej na prowadzenie demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji, sprzedaży wymontowanych części, konieczności opodatkowania podmiotu podatkiem dochodowym, podatkiem od towarów i usług oraz prowadzeniu działalności gospodarczej, pomimo jej oficjalnego zawieszenia,
- Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w Warszawie (siedem przypadków), w celu ustalenia czy właściciele zdemontowanych pojazdów i porzuconych odpadów wymontowanych z tych samochodów dopełnili obowiązku zawarcia obowiązkowej umowy OC,
- Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Olsztynie (trzy przypadki) pod kątem m.in. sprawdzenia opłacenia podatku akcyzowego za sprowadzane pojazdy pochodzenia zagranicznego,
- komend miejskich lub powiatowych policji⁷⁸ (trzy przypadki) w celu sprawdzenia tożsamości właścicieli samochodów niewiadomego pochodzenia zgromadzonych na posesjach lub prowadzenia działalności gospodarczej w szarej strefie (pojazdy niewiadomego pochodzenia).

WIOŚ przeprowadził osiem kontroli z udziałem innych służb w podmiotach prowadzących demontaż pojazdów wycofanych z eksploatacji na terenie prywatnych posesji, do których kontrolowani nie posiadali tytułu prawnego oraz w podmiotach prowadzących nielegalny demontaż pojazdów wycofanych z eksploatacji. Były to dwie kontrole przeprowadzone w 2018 r. przy udziale policji oraz dwie w 2019 r. przy udziale Krajowej Administracji Skarbowej⁷⁹, tj. Oddziału Celnego w Iławie oraz cztery z udziałem policji w 2020 r. (30 czerwca).

W latach 2016-2020 (30 czerwca) WIOŚ, na wniosek Marszałka Województwa w związku z art. 41a ustawy o odpadach przeprowadził siedem kontroli przedsiębiorców, którzy wystąpili z wnioskiem o uzyskanie pozwolenia na

⁷³ Np.: w Orniecie, Zalewie, Lubawie, Milejewie,

⁷⁴ Dz. U. z 2020 r., poz. 1439, dalej: ustawa o ucpg lub ustawa o utrzymaniu czystości.

⁷⁵ Dalej: RDOŚ.

⁷⁶ W Bartoszycach i Iławie.

⁷⁷ Np.: w Bartoszycach, Iławie, Elblągu.

⁷⁸ Np.: w Braniewie, Iławie, Elblągu.

⁷⁹ Dalej: KAS.

prorowadzenie stacji demontażu pojazdów, z czego: cztery w 2016 r., jedną w 2017 r. oraz dwie w 2018 r.⁸⁰

Jednocześnie, WIOŚ przeprowadził na wniosek (m.in. policji) 33 kontrole podmiotów, nieumieszczonych w wykazie Marszałka Województwa, a podejrzanych o prowadzenie demontażu pojazdów, z czego: pięć w 2016 r., cztery w 2017 r., 15 w 2018 r. oraz cztery w 2019 r. i pięć w 2020 r. (30 czerwca). W wyniku tych kontroli stwierdzono m.in. brak terminowego przerejestrowywania pojazdów, nielegalny demontaż pojazdów wycofanych z eksploatacji, brak systemów odprowadzania ścieków przemysłowych do separatora ropopochodnego, magazynowanie pojazdów wycofanych z eksploatacji na nieutwardzonym gruncie, brak tablic rejestracyjnych, nieuregulowany stan formalnoprawny podmiotów.

Po przeprowadzeniu kontroli podmiotów podlegających przepisom ustawy o zużyтым sprzęcie (zakłady przetwarzania oraz pozostali przedsiębiorcy objęci ustawą o zużyтым sprzęcie), WIOŚ kierował, w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wystąpienia i informacje, w szczególności do Marszałka Województwa (po jednym przypadku w 2016 r. i 2018 r.) oraz do RDOŚ (dwa przypadki w 2016 r.).

W latach 2016-2020 (30 czerwca) nie przeprowadzono kontroli z udziałem innych służb pod kątem przestrzegania ustawy o zużyтым sprzęcie.

WIOŚ przeprowadził na wniosek GIOŚ cztery kontrole przedsiębiorców objętych ustawą o zużyтым sprzęcie, ale niebędących zakładami przetwarzania zużytego sprzętu, z czego: dwie w 2016 r., oraz po jednej w 2017 r. i w 2019 r.⁸¹.

W latach 2016-2020 (30 czerwca) WIOŚ nie współpracował z Państwową Inspekcją Handlową, ponieważ WIOŚ ani ww. instytucja nie zgłaszała takiej konieczności. WIOŚ współpracował natomiast z Państwową Inspekcją Sanitarną, przy prowadzeniu czynności kontrolnych. I tak np. w 2019 r. WIOŚ zwrócił się do Państwowego Powiatowego Inspektoratu Sanitarnego w Nidzicy⁸² o przeprowadzenie analizy jakości wody w ujęciach w rejonie Nidzicy, w związku z podejrzeniem zanieczyszczenia wody pitnej, przez składowanie na terenie jednego z zakładów odpadów kolejowych w postaci tłuczni torowego i ziemi z nasypów kolejowych. Analiza wody dokonana przez PPIS w Nidzicy nie wykazała przekroczeń parametrów, a jakość wody została oceniona pozytywnie.

Ponadto, w ramach współpracy z Marszałkiem Województwa, WIOŚ otrzymał m.in. wnioski o przeprowadzenie kontroli w zakresie realizacji obowiązków wynikających z ustawy o zużyтым sprzęcie. Na podstawie tych wniosków WIOŚ każdorazowo podejmował pozaplanowe czynności kontrolne i informował wnioskodawcę o wynikach przeprowadzonych kontroli. I tak np. w lipcu 2020 r. WIOŚ poinformował Marszałka Województwa o przeprowadzeniu kontroli u wszystkich ośmiu podmiotów, wskazanych we wniosku z 17 czerwca 2020 r.

Jednocześnie WIOŚ otrzymywał także informacje o wynikach kontroli przeprowadzanych przez Marszałka Województwa. I tak np. w lutym 2019 r. WIOŚ otrzymał informacje o stwierdzeniu nieprawidłowości polegających m.in. na: przekazywaniu przez stację demontażu pojazdów, baterii i akumulatorów podmiotowi, który nie widniał w rejestrze podmiotów, wprowadzających produkty, produkty w opakowaniach i gospodarujących odpadami, niezarejestrowaniu wytwarzania odpadów z grupy 14⁸³, niewykazywaniu procesów przetwarzania na

⁸⁰ Dwie kontrole tego samego podmiotu, przy czym rekontrola została przeprowadzona przez WIOŚ z udziałem przedstawicieli Marszałka Województwa, w związku z wnioskiem przedsiębiorcy o wydanie pozwolenia na wytwarzanie odpadów, zezwolenia na przetwarzanie odpadów i na zbieranie odpadów dla stacji demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji.

⁸¹ Kontrola przeprowadzona na wniosek GIOŚ.

⁸² Dalej: PPIS.

⁸³ Odpady z rozpuszczalników organicznych, chłodziw i propelentów (z wyłączeniem grup 07 i 08).

kartach przekazania odpadów pochodzących z demontażu pojazdów, magazynowaniu zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego w sposób niezgodny z przepisami prawa. Jak podał Wojewódzki Inspektor, zawarte w otrzymanych pismach ustalenia były weryfikowane przez pracowników WIOŚ w trakcie prowadzonej na bieżąco działalności kontrolnej.

(akta kontroli str. 206-242)

1.7. WIOŚ, realizując obowiązek art. 5 ust. 4 pkt 5 ustawy o IOŚ, przeprowadzał analizy i oceny przestrzegania przepisów w zakresie odpadów użytkowych w ramach corocznie opracowywanego dokumentu pn. „Informacja o realizacji zadań Inspekcji na terenie województwa warmińsko-mazurskiego”. Dodatkowo, WIOŚ sporządzał w formie odrębnych dokumentów, analizę i ocenę przestrzegania przepisów ustawy o bateriach i akumulatorach za lata 2017-2019. W ww. dokumentach zawierano m.in. informacje o wynikach kontroli podmiotów działających w systemie gospodarowania bateriami i akumulatorami.

Jak podał Wojewódzki Inspektor przepis art. 5 ust. 4 pkt 4 ustawy o IOŚ nie precyzuje okresu oraz formy dokonywania na obszarze województwa analiz i ocen przestrzegania przepisów, o których mowa w art. 2 ust. 1 ustawy o IOŚ. Podał również, że WIOŚ nie ma delegacji prawnej do prowadzenia monitoringu strumienia odpadów wytwarzanych na terenie województwa. Jednak odnośnie poprawy stanu gospodarki odpadami użytkowymi i opakowaniowymi oraz ograniczania „szarej strefy” WIOŚ prowadził działania, m.in. polegające na:

- kontroli podmiotów podejrzewanych o prowadzenie nielegalnej działalności w zakresie demontażu pojazdów, przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz niezgodnego z prawem gospodarowania odpadami,
- kontroli bez ustalonego podmiotu, których podstawą przeprowadzenia były ustalenia i obserwacje własne Inspekcji oraz informacje otrzymywane od organów administracji publicznej lub osób fizycznych,
- wykorzystywaniu przy prowadzeniu czynności kontrolnych bezzałogowych statków powietrznych (dronów)⁸⁴,
- bieżącej weryfikacji i rozpoznawaniu poprzez inspektorów WIOŚ wyjeżdżających w teren potencjalnych miejsc porzucenia odpadów,
- prowadzeniu całodobowych dyżurów inspektorów WIOŚ, będących w gotowości do szybkiego reagowania na zaistniałe zdarzenie,
- analizie zdjęć satelitarnych, ukazujących rodzaj i skalę prowadzonej działalności.

W celu poprawy stanu gospodarki odpadami użytkowymi i opakowaniowymi oraz ograniczania „szarej strefy”, WIOŚ prowadził przede wszystkim czynności kontrolne. Jak podał Wojewódzki Inspektor, w przypadku stwierdzenia działań niezgodnych z prawem podejmowane były działania przewidziane przepisami prawa, tj.: wydawano decyzje administracyjne, zarządzenia pokontrolne lub kierowano wystąpienia do innych organów. Możliwość monitorowania przez WIOŚ strumienia odpadów użytkowych i opakowaniowych była ograniczona i polegała głównie na przeprowadzaniu kontroli planowych wybranych podmiotów lub kontroli doraźnych, w szczególności interwencyjnych lub na wniosek.

(akta kontroli str. 129-132, 1239-1240)

1.8. W latach 2016-2020 (30 czerwca) do WIOŚ wpłynęło łącznie 86 skarg i wniosków związanych z funkcjonowaniem systemu gospodarowania: recyklingiem pojazdów wycofanych z eksploatacji, zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym, bateriami i akumulatorami oraz opakowaniami i odpadami opakowaniowymi, z czego: 10 w 2016 r., 15 w 2017 r., 25 w 2018 r., 26 w 2019 r.

⁸⁴ W latach 2016-2020 (30 czerwca) przeprowadzono sześć kontroli z użyciem dronów.

oraz 10 w 2020 r. (30 czerwca). Analiza dokumentacji wszystkich skarg i wniosków wykazała, że:

- w każdym przypadku WIOŚ podejmował działania, tj. interwencję polegającą na przeprowadzaniu czynności kontrolnych (84 przypadki) lub przekazaniu sprawy do innego organu według właściwości (2 przypadki),
- w 72 przypadkach (83,7% badanych spraw) termin ich załatwienia nie przekraczał 60 dni,
- w 14 sprawach (16,3% badanych) termin ich załatwienia wynosił od 61 do 227 dni, a spowodowane to było, m.in.: dużą liczbą wpływających do WIOŚ wniosków o podjęcie interwencji, oczekiwaniem na ustalenie miejsca prowadzenia działalności przez organy ścigania lub oczekiwaniem na wyniki kontroli, przeprowadzanych przez np. starostwa powiatowe.

(akta kontroli str. 246-252)

1.9. W latach 2016-2019 WIOŚ prawidłowo sporządzał i terminowo przedkładał GIOŚ zbiorcze informacje, o wynikach kontroli przedsiębiorców funkcjonujących w obszarze gospodarki baterii i akumulatorów przeprowadzonych w poprzednim roku kalendarzowym. Informacje te przekazywano odpowiednio: 14 lutego 2017 r., 15 lutego 2018 r., 11 lutego 2019 r. i 14 lutego 2020 r.

WIOŚ przekazywał do GIOŚ także zbiorcze informacje o wynikach kontroli przeprowadzonych w poprzednim roku kalendarzowym w przedsiębiorstwach zajmujących się zużyтым sprzętem elektrycznym i elektronicznym informację⁸⁵. I tak dwie spośród czterech informacji⁸⁶ przekazano zgodnie z terminem określonym w ustawie o zużyтым sprzęcie, tj. odpowiednio: 15 lutego 2017 r. oraz 14 lutego 2020 r. natomiast pozostałe dwie informacje⁸⁷ przekazano odpowiednio: 21 lutego 2018 r. oraz 21 lutego 2019 r., tj. sześć dni po terminie określonym w ww. ustawie oraz po terminie określonym w Wytycznych do ISK, zaś zgodnie z terminem określonym w pismach GIOŚ⁸⁸ skierowanych do Wojewódzkich Inspektorów. Szczegółowy opis zawarto w sekcji stwierdzone nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 253-274)

1.10. W latach 2018-2020 (30 czerwca)⁸⁹ WIOŚ otrzymał 14 sprawozdań z audytów przeprowadzonych w latach 2017-2019 od pięciu przedsiębiorców wystawiających dokumenty DPO⁹⁰, DPR⁹¹, EDPO⁹² lub EDPR⁹³ (11 sprawozdań) i od jednego zakładu przetwarzającego zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny (trzy sprawozdania).

---

⁸⁵ Informacje te zawierano w dokumencie sporządzanym za dany rok, pn. „Informacja o realizacji zadań Inspekcji na terenie województwa warmińsko-mazurskiego”.

⁸⁶ Informacja za 2016 r. oraz za 2019 r.

⁸⁷ Informacja za 2017 r. oraz za 2018 r.

⁸⁸ Pisma Departamentu Inspekcji GIOŚ: znak: DliO-0703/16/2018/mw z 14 stycznia 2018 r. oraz DI-0703/1/2019/mw ze stycznia 2019 r. zobowiązujące Wojewódzkich Inspektorów do przekazania wypełnionych tabel obrazujących działalność kontrolną WIOŚ do 21 lutego 2018 r. i 2019 r.

⁸⁹ Zgodnie z art. 142 ust. 3 ustawy o zużyтым sprzęcie przepisy dotyczące audytu zewnętrznego weszły w życie z dniem 1 stycznia 2017r.

⁹⁰ Dokument potwierdzający inny niż recykling proces odzysku odpadów opakowaniowych, w tym ich masę i sposób odzysku.

⁹¹ Dokument potwierdzający recykling odpadów opakowaniowych, w tym określający masę tych odpadów i sposób ich recyklingu.

⁹² Dokument potwierdzający odpowiednio eksport odpadów opakowaniowych albo wewnątrzwspólnotową dostawę odpadów opakowaniowych, w celu poddania ich innemu niż recykling procesowi odzysku, w tym określający masę tych odpadów.

⁹³ Dokument potwierdzający odpowiednio eksport odpadów opakowaniowych albo wewnątrzwspólnotową dostawę odpadów opakowaniowych w celu poddania ich recyklingowi, w tym określający masę tych odpadów.

Analiza jedenastu uwierzytelnionych kopii z przeprowadzonych audytów wykazała, że:

- w dziewięciu przypadkach pracownicy WIOŚ prawidłowo zweryfikowali obowiązek poddania się obowiązkowi terminowego przeprowadzenia rocznych audytów przez zobowiązane podmioty, a w dwóch – do dnia 30 czerwca 2020 r. nie stwierdzili, że podmioty nie wywiązały się z obowiązku terminowego przeprowadzenia rocznego audytu,
- we wszystkich przypadkach pracownicy WIOŚ sprawdzali spełnienie przez audytora wymogów określonych w art. 67 ustawy o zużytym sprzęcie oraz art. 47 ustawy o opakowaniach,
- we wszystkich przypadkach analizowali zgodność zakresu audytu z wymogami art. 68 ustawy o zużytym sprzęcie oraz art. 48 ustawy o opakowaniach.

Wojewódzki Inspektor podał, że przekazywał otrzymane audyty odpowiednim pracownikom WIOŚ. Pracownicy, ci byli zobowiązani do zapoznania się z ich treścią, w tym w szczególności z ewentualnie stwierdzonymi nieprawidłowościami i uchybieniami w celu wykorzystania wyników tych audytów w przyszłych kontrolach WIOŚ.

W latach 2016-2020 (30 czerwca) na terenie województwa warmińsko-mazurskiego nie funkcjonowały organizacje odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego⁹⁴.

(akta kontroli str. 275-316)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W dwóch przypadkach (spośród 11 badanych) do 30 czerwca 2020 r. nie wszczęto postępowania administracyjnego wobec podmiotów, które nie wywiązały się z obowiązku terminowego przeprowadzenia rocznego audytu, o którym mowa odpowiednio: w art. 66 ust. 2 ustawy o zużytym sprzęcie oraz art. 46 ust. 2 ustawy o opakowaniach. Dotyczyło to:
  - zakładu przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, który przeprowadził audyt za 2017 r. w dniach 30 kwietnia i 16 maja 2018 r., tj. zakończył 16 dni po terminie, o którym mowa w art. 66 ust. 2 ustawy o zużytym sprzęcie,
  - przedsiębiorcy wystawiającego dokumenty DPO/DPR/EDPO/EDPR, który przeprowadził audyt za 2017 r. w dniach 29-30 października 2018 r., tj. zakończył 6 miesięcy po terminie, o którym mowa w art. 46 ust. 2 ustawy o opakowaniach.

Zdaniem NIK w ww. przypadkach uzasadnione było wszczęcie postępowań w celu wydania decyzji o ewentualnym zastosowaniu wobec tych podmiotów administracyjnej kary pieniężnej. WIOŚ dysponował bowiem danymi (informacjami) umożliwiającymi merytoryczne załatwienie tych spraw, co wynika m.in. z treści przywołanych niżej wyjaśnień. Niepodjęcie takich działań nie służy zatem realizacji określonej w art. 12 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁹⁵ zasady szybkiego załatwienia sprawy, a także budowaniu zaufania do organów administracji publicznej, w sytuacji gdy od zaistnienia czynów, za które przewidziano ww. karę, do końca 30 czerwca 2020 r. upłynęło od 19 do 24 miesięcy.

Zgodnie z art. 66 ust. 2 ustawy o zużytym sprzęcie i art. 46 ust. 2 ustawy o opakowaniach audyt przeprowadza się w terminie do dnia 30 kwietnia roku następującego po roku kalendarzowym, którego dotyczy.

⁹⁴ Informacja uzyskana od Marszałka Województwa w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK.

⁹⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 256, ze zm., dalej: Kodeks postępowania administracyjnego.

Na podstawie art. 91 pkt 46 ustawy o zużyтым sprzęcie, w związku z art. 93 ust. 1 tej ustawy administracyjnej karze pieniężnej podlega ten, kto nie przeprowadza rocznego audytu w terminie, zaś administracyjne kary pieniężne za naruszenia przepisów, o których mowa w art. 91 pkt 27-48, wymierza, w drodze decyzji, właściwy wojewódzki inspektor ochrony środowiska. Na podstawie natomiast art. 56 ust. 1 pkt 15 ustawy o opakowaniach, w związku z art. 58 ust. 1 tej ustawy administracyjnej karze pieniężnej podlega ten, kto nie przeprowadza rocznego audytu w terminie, zaś administracyjne kary pieniężne za naruszenia przepisów, o których mowa w art. 56 ust. 1 pkt 13-16 wymierza, w drodze decyzji, właściwy wojewódzki inspektor ochrony środowiska.

Jak podał Wojewódzki Inspektor, był to nowy obowiązek nałożony na podmioty i 2018 r. był pierwszym, w którym należało przeprowadzić audyt. Odnośnie zakładu przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego podał, że Inspekcja w kontroli przeprowadzonej w 2018 r. nie wykazała naruszenia w postaci nieterminowego przeprowadzenia audytu zewnętrznego za 2018 r. przez kontrolowany podmiot. Dodatkowo podał, że przepisy ustawy o zużyтым sprzęcie oraz ustawy o opakowaniach nie wskazują terminu w jakim właściwy organ wymierza przedmiotową karę. Ponadto, w myśl art. 68 § 1 Ordynacji podatkowej - zobowiązanie podatkowe, o którym mowa w art. 21 § 1 pkt 2, nie powstaje, jeżeli decyzja ustalająca to zobowiązanie została doręczona po upływie 3 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym powstał obowiązek podatkowy.

(akta kontroli str. 35-41, 275-316)

2. Wojewódzki Inspektor przekazał do Głównego Inspektora zbiorczą informację o wynikach przeprowadzonych kontroli za 2017 r. oraz za 2018 r., zawierającą, m.in. informację o wynikach kontroli przedsiębiorców funkcjonujących w obszarze zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego odpowiednio: 21 lutego 2018 r. oraz 21 lutego 2019 r., tj. sześć dni po terminie, o którym mowa w art. 86 ust. 2 ustawy o zużyтым sprzęcie. Przepis ten stanowi, że Wojewódzki Inspektor przekazuje Głównemu Inspektorowi zbiorczą informację o wynikach kontroli przeprowadzonych w poprzednim roku kalendarzowym w terminie do 15 lutego za poprzedni rok kalendarzowy.

Jak podał Wojewódzki Inspektor odnośnie Informacji za 2017 r. oraz za 2018 r. wskazać należy, że WIOŚ kierował się wytycznymi GIOŚ określającymi terminy na przekazanie Informacji, tj.: odpowiednio: 21 lutego 2018 r. (dotyczy Informacji za 2017 r.) oraz do 21 lutego 2019 r. (dotyczy Informacji za 2018 r.). Wskazane przez GIOŚ terminy WIOŚ przyjął do stosowania, bowiem w myśl zapisów art. 4 ust. 1 ustawy o IOŚ to Główny Inspektor Ochrony Środowiska kieruje działalnością Inspekcji Ochrony Środowiska. W Informacjach za poszczególne lata okresu 2016-2019 WIOŚ ujmował zbiorczą informację o wynikach kontroli przeprowadzonych w zakładach przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

(akta kontroli str. 253-274, 759-760)

OCENA CZĄSTKOWA

WIOŚ kontrolował podmioty korzystające ze środowiska w rozumieniu ustawy POŚ w zakresie przestrzegania przepisów o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji, zużyтым sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, bateriach i akumulatorach, gospodarce opakowaniami oraz odpadami opakowaniowymi. Wojewódzki Inspektor, poprzez realizację kontroli planowych i pozaplanowych, sprawował nadzór nad podmiotami gospodarującymi odpadami komunalnymi, poużytkowymi i opakowaniowymi. W latach 2016-2020 (30 czerwca) WIOŚ nie przeprowadzał kontroli krzyżowych. Ustalenia przeprowadzanych przez WIOŚ kontroli były prawidłowo dokumentowane w protokołach, doręczanych

kontrolowanym bezpośrednio po zakończeniu kontroli. Badanie próby dokumentacji pokontrolnej (23% badanych) wykazało, że w każdym przypadku, w toku prowadzonych kontroli planowych i pozaplanowych, WIOŚ sprawdzał realizację zaleceń z poprzednich kontroli. W przypadku stwierdzenia naruszeń w obszarze ochrony środowiska podejmowano działania pokontrolne m.in. poprzez kierowanie zarządzeń pokontrolnych, monitorowanie ich realizacji oraz na ogół stosowanie sankcji zmierzających do nakładania administracyjnych kar pieniężnych. Stwierdzono jednak, że do 30 czerwca 2020 r. w dwóch przypadkach (18% badanych) nie wszczęto postępowania administracyjnego wobec podmiotów, które nie wywiązały się z obowiązku terminowego przeprowadzenia rocznego audytu, o którym mowa odpowiednio: w art. 66 ustawy o zużytym sprzęcie oraz w art. 46 ustawy o opakowaniach. Nieterminowo także przekazano do GIOŚ zbiorcze informacje o wynikach kontroli przeprowadzonych w latach 2017-2018.

OBSZAR

2. Zapewnienie właściwego odbioru i zagospodarowania wytwarzanych odpadów komunalnych

Opis stanu faktycznego

2.1. W latach 2016-2020 (30 czerwca), na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, funkcjonowało dziesięć podmiotów prowadzących instalacje do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych (MBP) i instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych⁹⁶. Wśród tych podmiotów, część z nich prowadziło dalsze przetwarzanie odpadów powstałych w tych instalacjach, w tym m.in. poprzez prowadzenie składowiska odpadów.

W ww. okresie WIOŚ zaplanował łącznie 34 kontrole⁹⁷ obejmując nimi podmioty przetwarzające odpady komunalne, z czego: po siedem w 2016 r. i 2019 r., po sześć w latach 2017-2018 i osiem w 2020 r. W latach 2016-2019 wszystkie zaplanowane przez WIOŚ kontrole zostały wykonane. Do dnia 30 czerwca 2020 r., zrealizowano trzy z ośmiu zaplanowanych na ten rok kontroli. Podmioty ujęte w planach kontroli, kwalifikowano do II, III, IV i V kategorii ryzyka. Z każdej z przeprowadzonych kontroli, inspektorzy WIOŚ sporządzali protokół i w dniu jej zakończenia doręczali go kontrolowanemu.

W latach 2016–2020 (30 czerwca) przeprowadzono 11 kontroli pozaplanowych w przedsiębiorstwach przetwarzających odpady komunalne, z czego cztery w 2016 r. i po dwie w latach 2017-2018 oraz trzy w 2019 r. Kontrole te przeprowadzono m.in. z uwagi na: wnioski podmiotów w sprawie zamknięcia i rekultywacji kwater składowisk odpadów, złożone zmiany do pozwoleń zintegrowanych (osiem przypadków), zgłoszone przez osoby fizyczne lub urzędy interwencje dotyczące podawania fałszywych danych w dokumentach lub gromadzenia odpadów i ich uciążliwości zapachowych (trzy przypadki).

(akta kontroli str.317-321)

W latach 2017-2020 WIOŚ zaplanował łącznie dziewięć kontroli w podmiotach odbierających odpady komunalne, z czego cztery w 2017 r., po dwie w latach 2018-2019 oraz jedną w 2020 r. Podmioty te klasyfikowano do III, IV i V kategorii ryzyka. W 2017 r. plan został wykonany, w latach 2018-2019 nie wykonano zaplanowanych kontroli, z uwagi na wpływające do WIOŚ liczne wnioski o podjęcie interwencji. Kontrola z 2020 r. została zaplanowana do wykonania w III kwartale tego roku. W 2016 r., w WIOŚ nie planowano kontroli w podmiotach odbierających odpady komunalne, natomiast przeprowadzono jedną kontrolę pozaplanową

⁹⁶ Na podstawie Planu Gospodarki Odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2016-2022, stanowiącego załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXIII/523/16 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego. z dnia 28 grudnia 2016 r., ze zm.

⁹⁷ W tym sześć kontroli sprawdzających, po jednej sprawdzającej w 2016 r. i w latach 2018-2019 oraz trzy w 2020 r. (30 czerwca).

podmiotu odbierającego odpady komunalne. W 2019 r. przeprowadzono również jedną pozaplanową kontrolę podmiotu odbierającego odpady komunalne. Przyczyną podjęcia kontroli pozaplanowej w 2016 r. było pismo informujące WIOŚ o podejrzeniu niespełnienia przez bazę magazynową jednego z przedsiębiorców wymagań technicznych. W wyniku tej kontroli ustalono m.in. brak instalacji czujników zapisujących dane o miejscach wyładunku odpadów oraz brak pozwolenia wodno-prawnego. Na podstawie ww. ustaleń, WIOŚ wystosował do kontrolowanego podmiotu zarządzenie pokontrolne. Natomiast podjęcie przez inspektorów WIOŚ kontroli w 2019 r. spowodowane było skierowaną do Inspekcji informacją o podejrzeniu nieprzestrzegania przez jeden z podmiotów odbierających odpady komunalne wymagań wynikających z art. 9d ustawy o ucpg. Rezultatem tej kontroli były ustalenia polegające m.in. na: braku zezwolenia na zbieranie odpadów, nieprzekładanie Marszałkowi Województwa zbiorczego zestawienia o odpadach za 2018 r., brak potwierdzenia mycia i dezynfekcji pojazdów przystosowanych do odbierania odpadów komunalnych. Na podstawie powyższych ustaleń Wojewódzki Inspektor wystosował do kontrolowanego zarządzenie pokontrolne, wymierzył administracyjną karę pieniężną oraz wysłał informację o wynikach kontroli do właściwego starostwa powiatowego.

(akta kontroli str. 243-245, 323-324)

Wojewódzki Inspektor podał, że wykaz podmiotów odbierających odpady komunalne zawarty był w tzw. rejestrze działalności regulowanej prowadzonym przez gminy z terenu województwa warmińsko-mazurskiego.

(akta kontroli str. 317)

W latach 2016-2020, WIOŚ zaplanował przeprowadzenie 69 kontroli gmin i związków międzygminnych w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o ucpg. Zgodnie z wytycznymi GIOŚ⁹⁸, kontrolami obejmowano corocznie 10% gmin. W okresie tym WIOŚ przeprowadził 60 kontroli gmin i związków gmin województwa warmińsko-mazurskiego, z czego: po 15 w latach 2016-2017, po 14 w latach 2018-2019 i dwie⁹⁹ spośród 11 gmin zaplanowanych na 2020 r. Pozostałe dziewięć kontroli pozostało do wykonania w 2020 r.

(akta kontroli str. 335-337)

W latach 2016-2020 (30 czerwca) WIOŚ zaplanował i przeprowadził 38 kontroli punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych¹⁰⁰, z czego sześć w 2016 r., 12 w 2017 r., 18 w 2018 r., po jednej w latach 2019-2020. Podstawą planowania, w tym doboru ilości, jak również typowania podmiotów do kontroli, były przekazywane corocznie wytyczne GIOŚ, dotyczące celów kontroli i tzw. „cykli kontrolnych”. Liczba zaplanowanych kontroli w PSZOK w 2017 r. wynikała z wytycznych do przeprowadzenia w 2017 r. ogólnokrajowego cyklu kontrolnego przestrzegania przez gminy przepisów ustawy o ucpg oraz kontroli PSZOK-ów. Dodatkowo, w zakresie punktów selektywnego zbierania, WIOŚ przeprowadził także siedem kontroli pozaplanowych, w tym pięć na wniosek i dwie interwencyjne.

(akta kontroli str. 193,325)

W latach 2016-2020 (30 czerwca) do WIOŚ wpłynęło łącznie 27 skarg i wniosków dotyczących odbierania odpadów komunalnych z nieruchomości i przetwarzania odpadów komunalnych, z czego: cztery w 2016 r., sześć w 2017 r., 10 w 2018 r., trzy w 2019 r. oraz cztery w 2020 r. (30 czerwca). Spośród 27 zgłoszonych skarg i wniosków, WIOŚ w 17 przypadkach przeprowadził kontrole w terenie¹⁰¹, w siedmiu

⁹⁸ Z wyjątkiem 2016 r. W tym roku GIOŚ nie przekazał takich wytycznych.

⁹⁹ Wg stanu na 30 czerwca 2020 r.

¹⁰⁰ Dalej: PSZOK lub punkt selektywnego zbierania.

¹⁰¹ WIOŚ podejmował kontrole z uwagi na wpływające skargi lub wnioski w terminie od sześciu do 35 dni od daty ich wpływu do WIOŚ. W jednym przypadku w 2020 r. kontrolę rozpoczęto w terminie 71 dni od daty wpływu wniosku do WIOŚ, z uwagi na pandemię koronawirusa.

przypadkach przeprowadził tzw. kontrole dokumentacyjne na podstawie informacji i danych dostępnych w WIOŚ¹⁰², a w trzech przypadkach przekazał sprawę do rozpatrzenia innym organów wg właściwości¹⁰³. Najczęściej zgłaszanymi nieprawidłowościami były: brak odbioru odpadów komunalnych zgodnie z harmonogramem, uciążliwości zapachowe, magazynowanie odpadów niezgodnie z decyzją i gromadzenie odpadów na posesjach.

(akta kontroli str. 326-334)

2.2. Analiza 25 protokołów kontroli¹⁰⁴ dotyczących podmiotów prowadzących PSZOK i innych zbierających oraz odbierających odpady komunalne wykazała, w dziewięciu przypadkach WIOŚ nie stwierdził nieprawidłowości. W 16 przypadkach stwierdzano nieprawidłowości, a dotyczyły one m.in.:

- niezgodnego ze stanem faktycznym sporządzania zbiorczego zestawienia danych o odpadach,
- przekroczenia ilości unieszkodliwianych odpadów w stosunku do ilości odpadów przeznaczonych do unieszkodliwienia w ciągu roku określonych w obowiązujących pozwoleniach zintegrowanych,
- nieprowadzenia ilościowej i jakościowej ewidencji zbieranych w PSZOK odpadów,
- nieposiadania umów na zagospodarowanie odpadów z podmiotem prowadzącym instalację przetwarzania odpadów komunalnych,
- magazynowania odpadów niezgodnie z warunkami decyzji,
- nieaktualizowana umowy z odbiorcami odpadów,
- niesporządzania i nieprzekazywania sprawozdań do odpowiednich organów,
- nieprzedłożenia informacji dotyczących potencjalnych skutków dla środowiska i zdrowia ludzi wynikających z obecności w sprzęcie niebezpiecznych substancji.

W dwóch przypadkach WIOŚ kontrolował odbierających odpady pod kątem przestrzegania ustawy o ucpg. W trakcie tych kontroli, inspektorzy WIOŚ sprawdzali wyposażenie umożliwiające odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, wymagania techniczne dotyczące wyposażania pojazdów oraz wymagania dotyczące usytuowania i wyposażenia bazy magazynowo-transportowej.

Na podstawie ustaleń kontroli udokumentowanych w ww. 16 protokołach kontroli WIOŚ wydał:

- sankcje w formie pouczeń (dziewięć przypadków),
- pięć mandatów w kwocie od 300 do 500 zł,
- 12 zarządzeń pokontrolnych skierowanych do skontrolowanych podmiotów¹⁰⁵,
- dwie decyzje administracyjne¹⁰⁶ za gospodarowanie odpadów niezgodnie z posiadanymi decyzjami.

(akta kontroli str. 338-445)

2.3. W latach 2016-2020 (30 czerwca) w WIOŚ nie były wydawane decyzje w trybie art. 32 ustawy o odpadach, dotyczące wstrzymania działalności posiadacza

¹⁰² WIOŚ przekazywał odpowiedzi na te pisma, w terminie od jednego do 31 dni od daty ich wpływu do WIOŚ.

¹⁰³ WIOŚ przekazywał wnioski o interwencje do innych organów tego samego dnia lub w terminie od jednego do pięciu dni od daty ich wpływu do WIOŚ.

¹⁰⁴ Wybranych w sposób losowy, spośród podmiotów odbierających, przetwarzających, zbierających odpady komunalne, w tym prowadzących PSZOK-i, wobec których WIOŚ prowadził kontrole w latach 2016-2020 (30 czerwca).

¹⁰⁵ W odpowiedzi na wydane zarządzenia pokontrolne, zobowiązane podmioty w terminach określonych w tych zarządzeniach przekazały do WIOŚ pisemne informacje o podjętych działaniach służących wyeliminowaniu wskazanych naruszeń.

¹⁰⁶ Decyzje nr: WIOŚ-EL-I.KO.7062.2.1211.11.2018.BL i WIOŚ-EL-I.KO.7062.2.1211.12.2018.BL z 27 lutego 2018 r. na kwoty odpowiednio: 1 tys. zł i 2 tys. zł. Kary te zostały zapłacone.

odpadów przetwarzających odpady komunalne. W prowadzonych kontrolach WIOŚ nie stwierdził przypadków uzasadniających wydanie takich decyzji.

(akta kontroli str. 446)

2.4. W latach 2016-2020 (30 czerwca), Wojewódzki Inspektor otrzymał od Marszałka Województwa 10 wniosków o przeprowadzenie kontroli podmiotów gospodarujących odpadami komunalnymi, z czego: siedem w 2016 r. i po jednym w latach 2017-2019. Na podstawie każdego z tych wniosków, Inspektorat podejmował czynności kontrolne¹⁰⁷, w terminie od 13 do 49 dni od daty otrzymania ww. wniosku. W dwóch spośród 10 przeprowadzonych kontroli stwierdzono nieprawidłowości, które polegały m.in. na: zanieczyszczeniu terenu odpadami w postaci zużytego częściowo zdemontowanego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz rekultywacji składowiska niezgodnie z harmonogramem rekultywacji. Każdorazowo, po zakończeniu kontroli, Wojewódzki Inspektor przekazywał Marszałkowi Województwa protokoły z kontroli lub informacje o ustaleniach z nich wynikających.

W latach 2016-2019 WIOŚ otrzymywał do wiadomości pisma Marszałka Województwa zobowiązujące gminy do złożenia korekty sprawozdań z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi. W wyniku tych pism, Wojewódzki Inspektor przeprowadzał kontrole dokumentacji. I tak na przykład kontrole¹⁰⁸ te wykazały, że:

- jedna z gmin nie osiągnęła wymaganego poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła oraz poziomu recyklingu przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych. Tym samym Wojewódzki Inspektor nałożył na wójta administracyjną karę pieniężną w wysokości 67,2 tys. zł. Kara ta została opłacona w terminie,
- przedstawiciele innej gminy sporządzili korektę sprawozdania, z którego wynikało, że gmina osiągnęła wymagane poziomy recyklingu.

(akta kontroli str. 447-464)

2.5. W latach 2016-2020 (do 30 czerwca) WIOŚ nałożył jedną administracyjną karę pieniężną (1 tys. zł) na podstawie przepisów ustawy o odpadach. Kara została nałożona w 2018 r., w związku z przetwarzaniem odpadów bez wymaganego zezwolenia. Decyzja administracyjna¹⁰⁹ nakładająca ww. karę została wydana na podstawie art. 194 ust. 1 pkt 4 (w brzmieniu obowiązującym do dnia 4 września 2018 r.) i art. 196 ustawy o odpadach w związku z art. 104 i art. 189c ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego. Kara została uiszczona z zachowaniem terminu określonego w art. 201 ustawy o odpadach, tj. 23 listopada 2018 r.

W latach 2016-2020 (30 czerwca) WIOŚ nie stwierdził w prowadzonych kontrolach przypadków naruszeń przepisów ustawy o odpadach, podlegających karze grzywny lub aresztu.

(akta kontroli str. 447-448)

W latach 2016-2020 (30 czerwca) WIOŚ nałożył na wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast, na podstawie przepisów ustawy o ucpg, 76 kar pieniężnych na łączną kwotę 2 038,5 tys. zł, z czego: 208,8 tys. zł na podstawie 10 decyzji w 2016 r., 1 715,7 tys. zł - 41 w 2017 r., 6,6 tys. zł - dwie w 2018 r., 5,8 tys. zł - jedną w 2019 r., 101,6 tys. zł - 22 w 2020 r. (do 30 czerwca).

¹⁰⁷ Siedem kontroli przeprowadzono wspólnie z przedstawicielami Marszałka Województwa natomiast trzy samodzielnie przez inspektorów WIOŚ.

¹⁰⁸ Adnotacja z kontroli dokumentacji: ELB D321/2019 i WIOS-OLSZT D258/2019.

¹⁰⁹ Decyzja nr WIOŚ-G-I-KO.7062.2.1.1.30.2018.ur z 6 listopada 2018 r.

Kary te wymierzono za:

- nieterminowe przekazanie rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi (art. 9z ust.1 pkt 1 ustawy o ucpg) – cztery kary w kwotach od 0,4 tys. zł¹¹⁰ do 5,8 tys. zł¹¹¹, które zapłacono w terminie,
- nieosiągnięcie poziomów recyklingu – 72 kary, z czego: 59 w wysokości od 0,2 tys. zł do 215,1 tys. zł na podstawie art. 9z ust. 2 pkt 1 ustawy o ucpg oraz 13, w wysokości od 0,2 tys. zł do 10,4 tys. zł na podstawie art. 9z ust. 2 pkt. 2 ww. ustawy.

W latach 2016-2020 (30 czerwca) WIOŚ zawiesił zapłatę 49 kar pieniężnych, na podstawie art. 9ze ust. 2 ustawy o ucpg oraz umorzył 13 kar, na podstawie art. 9 zb ust. 3 tej ustawy. W siedmiu przypadkach WIOŚ przeprowadził kontrole planowe, m.in. w zakresie usunięcia przyczyn wymierzenia kar¹¹². WIOŚ realizując wytyczne GIOŚ do sporządzenia rocznych planów kontroli, każdorazowo planował przeprowadzenie kontroli u nie mniej niż 10% gmin i związków gmin z terenu województwa warmińsko-mazurskiego w zakresie realizacji obowiązków wynikających z ustawy o ucpg.

(akta kontroli str. 465-482)

Analiza dokumentacji dotyczących 12 losowo wybranych decyzji (spośród 76) wymierzających kary (na podstawie przepisów ustawy o ucpg) wykazała, m.in. że:

- pięć kar uregulowano w terminie¹¹³,
- sześć kar zawieszano na podstawie art. 9ze ust. 2 ustawy o ucpg na okres nie dłuższy niż 5 lat, po otrzymaniu wniosków wraz z dokumentami potwierdzającymi podjęcie działań naprawczych, zmierzających do usunięcia przyczyny nałożenia kary,
- jedną karę umorzono bez zawieszenia jej zapłaty na podstawie udokumentowanego wniosku, potwierdzającego realizację działań naprawczych.

Analiza czterech z sześciu przypadków zawieszenia zapłaty kar wykazała, że:

- W dwóch przypadkach Wojewódzki Inspektor na podstawie decyzji¹¹⁴ zawiesił do 30 kwietnia 2019 r. zapłatę kar pieniężnych za niewykonanie przez jedną z gmin województwa warmińsko-mazurskiego obowiązku określonego w art. 3c ustawy o ucpg. Do dnia 30 czerwca 2020 r. nie stwierdził w drodze decyzji obowiązku uiszczenia administracyjnej kary pieniężnej wraz z odsetkami za zwłokę naliczanymi za okres zawieszenia kary, mimo, że gmina ta nie przedstawiła dokumentów potwierdzających usunięcie przyczyn nałożenia kary. Wojewódzki Inspektor podał, że pomimo nie przedstawienia przez gminę dokumentów potwierdzających usunięcie przyczyn nałożenia kary, organ posiadał informację dotyczącą wypełnienia przez tą gminę obowiązku usunięcia przyczyn nałożenia ww. kar pieniężnych. Zgodnie bowiem z art. 9q ustawy o ucpg wójt, burmistrz lub prezydent miasta jest obowiązany do sporządzania rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi a sprawozdanie to jest przekazywane Marszałkowi Województwa i wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska w terminie do 31 marca roku następującego po roku, którego dotyczy. Burmistrz Gminy wypełnił ww. obowiązek i przekazał w terminie sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2016 r. Na podstawie którego organ ustalił, że poziom ograniczania masy odpadów komunalnych ulegających

¹¹⁰ Decyzja nr WIOŚ-G-I-KO.7062.2.1.IV.50.2017.ec. Kara została zapłacona w terminie.

¹¹¹ Decyzja nr WIOŚ-I.KO.7062.2.325A.39.2019.aj. Kara zapłacona w terminie.

¹¹² Dotyczyło to kar wcześniej umorzonych.

¹¹³ W związku z tym nie było konieczności wszczynania egzekucji należnych kar.

¹¹⁴ WIOŚ-G-I-KO.7062.2.3.IV.50.2017.ec WIOŚ-G-I-KO.7062.2.2.IV.50.2017.ec z 9 stycznia 2017 r.

biodegradacji przekazywanych do składowania wyniósł 5,66%. Następnie w 2018 r. Gmina przekazała sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2017 r., na podstawie którego stwierdzono, że poziom ograniczania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania wyniósł 2,7%. Na podstawie sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2018 r. przesłanego do organu ustalono, że poziom ograniczania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania wyniósł 4,23%. Analiza ww. sprawozdań była przeprowadzana w ramach kontroli dokumentacyjnych wykonywanych w latach 2017-2019, które potwierdzały fakt usunięcia przyczyn nałożenia kar administracyjnych. W związku z tym, nie podejmowano działań zmierzających do ściągnięcia kar pieniężnych. W celu zakończenia postępowania i uregulowania stanu prawnego w dniu 13 sierpnia 2020 r., skierowano do Burmistrza pismo przypominające o zawieszeniu kar i nieprzesłaniu przez gminę wniosku o ich umorzenie. Gmina tą pismami z dnia 18 sierpnia 2020 r. wniosła o umorzenie ww. kar w związku z podjętymi działaniami naprawczymi. W związku z powyższym, w dniu 27 sierpnia 2020 r. dwoma decyzjami umorzono kary pieniężne nałożone za nieosiągnięcie wymaganego w 2014 r. i 2015 r. poziomu ograniczania masy odpadów komunalnych ulegających do biodegradacji przekazywanych do składowania na poziomie 50%.

- W dwóch przypadkach Wojewódzki Inspektor na podstawie decyzji¹¹⁵ zawiesił do 31 marca 2019 r. zapłatę kar pieniężnych za niewykonanie przez inną Gminę obowiązku określonego w art. 3c ustawy o ucpg. W okresie od 1 kwietnia 2019 r. do 3 września 2019 r. nie stwierdził on w drodze decyzji obowiązku uiszczenia tych, mimo, że Gmina przedstawiła dokumenty potwierdzające usunięcie przyczyn nałożenia tych kar dopiero 4 września 2019 r., tj. po upływie pięciu miesięcy od zakończenia terminu ich zawieszenia.

Wojewódzki Inspektor podał, że po analizie sprawozdań przekazanych przez Gminę za lata 2016, 2017, 2018, podmiot osiągnął wskaźnik ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, przekazywanych do składowania na właściwym poziomie. W związku z powyższym kwestią formalną było wydanie decyzji o umorzenie kar pieniężnych. W sierpniu 2019 r., po wykonaniu sprawozdania za I półrocze, pracownik WIOŚ stwierdził, iż strona nie przesłała wniosku o umorzenie kar pieniężnych. W rozmowie telefonicznej przeprowadzonej z pracownikiem Gminy ustano, iż podmiot prześle niezwłocznie stosowny wniosek. W dniu 26 września 2019 r., wpłynął wniosek o umorzeniu kar pieniężnych po analizie którego wydano decyzję umarzającą ww. kary pieniężne.

(akta kontroli str. 35-41, 483-589)

2.6. W latach 2016-2020 (30 czerwca), w WIOŚ odnotowano cztery przypadki pożarów, które wystąpiły w:

- Olsztynie w miejscu magazynowania odpadów wielkogabarytowych (24 maja 2018 r.). O pożarze WIOŚ został powiadomiony przez Komendę Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej¹¹⁶ w Olsztynie. W dniach od 25 do 29 maja 2018 r. w miejscu wystąpienia pożaru WIOŚ przeprowadził kontrolę przestrzegania przepisów ustawy o odpadach, nie stwierdzając w tym zakresie naruszeń. Protokół z kontroli wraz z wynikami badań przeprowadzonych po pożarze, WIOŚ przekazał do wykorzystania RDOŚ. Przyczyną pożaru był samozapłon.

¹¹⁵ WIOŚ-I.KG.7062.2.3.2016.msz z 12.02.2016 r. oraz WIOŚ-I.KG.7062.2.10.2016.msz z 20.12.2016 r.

¹¹⁶ Dalej: PSP.

- Lidzbarku Warmińskim, na terenie punktu skupu złomu (17 czerwca 2019 r.). WIOŚ został poinformowany o pożarze, przez przedstawiciela zarządcy kryzysowego Urzędu Miejskiego w Lidzbarku Warmińskim. W dniu wystąpienia pożaru przeprowadzono rozpoznanie zanieczyszczenia w terenie, poprzez m.in. pobranie próbek z terenu rozlewiska powstałego na skutek gaszenia pożaru odpadów pochodzących z demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz wykonywanie czynności rozpoznawczych z użyciem urządzenia RAPIDplus¹¹⁷. W wyniku tych badań nie stwierdzono występowania substancji niebezpiecznych, mających wpływ na jakość środowiska. Przyczyny pożaru odpadów pochodzących z demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji (elementy tapicerki, uszczelki gumowe) nie ustalono.
- Elblągu, na terenie składowiska złomu (20 grudnia 2019 r.) WIOŚ został poinformowany telefonicznie o pożarze, m.in. przez dyżurnego Komendy Miejskiej PSP w Elblągu. W dniu wystąpienia pożaru, w miejscu jego wystąpienia WIOŚ przeprowadził kontrolę z udziałem policji oraz PSP. Ustalono, że spaleni uległy trzy autobusy, a przyczyną pożaru, wg policji było zaproszenie ognia. Dodatkowo, WIOŚ przeprowadził w dniach 7 i 29 stycznia 2020 r. pozaplanową kontrolę tego zakładu, po zakończeniu której nałożono na ww. przedsiębiorcę administracyjną karę pieniężną w wysokości 5 tys. zł¹¹⁸ za prowadzenie zbierania odpadów niezgodnie z warunkami decyzji RDOŚ wydanej na zbieranie odpadów. Kara została uiszczona 28 kwietnia 2020 r.
- Zakrzewie, na terenie kwatery III składowiska odpadów (4 czerwca 2020 r.). O pożarze WIOŚ poinformował zarządzający składowiskiem odpadów. W dniu wystąpienia pożaru, w miejscu jego wystąpienia WIOŚ przeprowadził kontrolę z udziałem policji, PSP oraz wójta gminy Działdowo. Po analizie materiału pochodzącego z wizyjnego systemu monitoringu miejsc magazynowania, ustalono, że przyczyną pożaru był samozapłon. Spaleni uległy odpady¹¹⁹ o kodach: 04 02 09, 17 02 03 i 17 09 04. W wyniku kontroli, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Analiza dokumentacji z pięciu kontroli WIOŚ¹²⁰ przeprowadzonych w latach 2016-2020 (30 września) u zarządzającego składowiskiem odpadów w Zakrzewie w zakresie kodów odpadów, które w wyniku pożaru w dniu 4 czerwca 2020 r. spaliły się w kwaterze III tego składowiska, kodów odpadu 19 12 12¹²¹ oraz odpadów z grupy 20¹²², co do których istnieje konieczność wykonania badań (art. 117 ustawy o odpadach) wykazała, że:

- w trzech przypadkach nie stwierdzono nieprawidłowości u zarządzającego składowiskiem odpadów, a kontrole swoim zakresem obejmowały m.in. przestrzeganie przepisów ustawy o odpadach,
- w dwóch¹²³ przypadkach inspektorzy WIOŚ stwierdzili nieprawidłowości, m.in. polegające na niedotrzymywaniu warunków określonych pozwoleniem zintegrowanym w zakresie ilości odpadów poddanych odzyskowi lub unieszkodliwieniu w okresie styczeń-wrzesień 2019 r. oraz w całym 2019 r.

¹¹⁷ Urządzenie służące do wykrywania i identyfikacji gazowych zanieczyszczeń chemicznych.

¹¹⁸ Decyzja nr WIOŚ-EL-I-KO.7062.2.46.885.2020. RK z 14 kwietnia 2020 r.

¹¹⁹ Nie określono ilości spalonych odpadów.

¹²⁰ WIOŚ-OLSZT 221/2016, WIOŚ-OLSZT 125/2017, WIOŚ-OLSZT 275/2018, WIOŚ-OLSZT 326/2019, WIOŚ-OLSZT 318/2020.

¹²¹ Inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11.

¹²² Odpady komunalne łącznie z frakcjami gromadzonymi selektywnie.

¹²³ WIOŚ-OLSZT 326/2019, WIOŚ-OLSZT 318/2020.

Badanie dokumentacji kontroli, w których inspektorzy WIOŚ stwierdzili nieprawidłowości wykazało, że:

- W dniach od 30 października do 15 listopada 2019 r. inspektor WIOŚ przeprowadził planową kontrolę u zarządzającego składowiskiem w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących:
  - gospodarki odpadami przez podmioty prowadzące działalność w zakresie zbierania odpadów, przetwarzania odpadów w miejscach stwarzających ryzyko wystąpienia pożaru,
  - realizacji obowiązków wynikających z przepisów oraz decyzji administracyjnych przez prowadzących składowiska odpadów, w tym przestrzeganie zakazu kierowania odpadów biodegradowalnych oraz przepisów rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 16 lipca 2015 r. w sprawie dopuszczenia odpadów do składowania na składowiskach¹²⁴.

Ww. kontrolą objęto 2018 r. oraz okres bieżący. W czasie oględzin 30 października 2019 r. ustalono, m.in. że:

- w 2018 r. zarządzający składowiskiem przyjął do unieszkodliwienia w procesie D5¹²⁵ m.in. odpady o kodach w ilościach: 04 02 09¹²⁶ – 643,22 Mg, 17 02 03¹²⁷ – 118,08 Mg, 17 09 04¹²⁸ – 2 164,88 Mg, 19 12 12¹²⁹ – 1 302,06 Mg, oraz odpady z grupy 20: 20 01 99¹³⁰ – 5 811,96 Mg, 20 02 03¹³¹ – 570,84 Mg, 20 03 06¹³² – 2,56 Mg, 20 03 07¹³³ – 989,02 Mg. W 2018 r. nie poddawano odzyskowi w procesie R5¹³⁴ odpadu o kodzie 17 01 02¹³⁵.

Analiza ilości ww. odpadów poddanych procesowi odzysku lub unieszkodliwienia w 2018 r. w stosunku do ilości tych odpadów dopuszczonych decyzją Marszałka Województwa z dnia 20 lipca 2016 r.¹³⁶ nie wykazała przekroczeń.

- w okresie styczeń-wrzesień 2019 r. zarządzający składowiskiem przyjął do unieszkodliwienia lub odzysku (w procesie D5 i R5) dziewięć odpadów o kodach w ilościach: 04 02 09 – 124,06 Mg, 17 01 02 – 1 606,14 Mg, 17 09 04 – 5 138,85 Mg, 19 12 12 – 1 299,62 Mg, 20 01 99 Mg- 4 207,23 Mg, 20 02 03 – 341,52 Mg, 20 03 03 – 0,64 Mg, 20 03 06 – 1,66 Mg, 20 03 07 – 2 213,62 Mg.

Analiza ilości ww. odpadów poddanych procesowi odzysku lub unieszkodliwieniu w 2019 r. (okres styczeń-wrzesień) wykonana w stosunku do ilości tych odpadów dopuszczonych pozwoleniem zintegrowanym z dnia 20 lipca 2016 r. wykazała przekroczenia ilości we wszystkich dziewięciu kodach odpadów. I tak ilość odpadu o kodzie: 04 02 09 – przekroczone o 24,06 Mg, tj. o 24,1% w stosunku do ilości tego odpadu określonego w ww. decyzji Marszałka Województwa, 17 01 02 – o 306,14 Mg (o 23,5%), 17 02 03 –

¹²⁴ Dz. U. z 2015 r., poz. 1277, dalej: Rozporządzenie Ministra Gospodarki w sprawie dopuszczenia odpadów do składowania.

¹²⁵ Składowanie na składowiskach w sposób celowo zaprojektowany (np. umieszczanie w uszczelnionych oddzielnych komorach, przykrytych i izolowanych od siebie wzajemnie i od środowiska itd., zgodnie z załącznikiem nr 2 do ustawy o odpadach.

¹²⁶ Odpady materiałów złożonych (np. tkaniny impregnowane, elastomery, plastomery).

¹²⁷ Tworzywa sztuczne.

¹²⁸ Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03.

¹²⁹ Inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11.

¹³⁰ Inne nie wymienione frakcje zbierane w sposób selektywny.

¹³¹ Inne odpady nie ulegające biodegradacji.

¹³² Odpady ze studzienek kanalizacyjnych.

¹³³ Odpady wielkogabarytowe.

¹³⁴ Recykling lub odzysk innych materiałów nieorganicznych, zgodnie z załącznikiem nr 1 do ustawy o odpadach.

¹³⁵ Gruz ceglany.

¹³⁶ OŚ-PŚ.7222.5.2016, decyzja udzielająca pozwolenia zintegrowanego (dalej: pozwolenie zintegrowane z 20 lipca 2016 r.).

o 127,32 Mg (o 127,3%), 17 09 04 – o 4 638,85 Mg (o 927,8%), 20 03 07 – o 1 413,62 Mg (o 176,7%).

Na podstawie ustalenia udokumentowanego w protokole kontroli a dotyczącego niedotrzymywania warunków określonych pozwoleniem zintegrowanym w zakresie ilości odpadów poddanych odzyskowi i unieszkodliwieniu w 2019 r. (styczeń-wrzesień), wobec kierownika podmiotu kontrolowanego zastosowano sankcję w postaci pouczenia za naruszenie art. 351 ust. 1 ustawy POŚ. W związku z tym, że było to pierwsze wykroczenie stwierdzone u tego podmiotu, inspektor WIOŚ zastosował pouczenie. Takie działanie umożliwiły, m.in. zapisy zawarte w obowiązującym pracowników WIOŚ taryfikatorze mandatów. Zgodnie z jego zapisami w sytuacji, kiedy wykroczenie popełniane jest przez daną osobę po raz pierwszy, zamiast wymierzenia mandatu, inspektor WIOŚ ma prawo pouczyć tę osobę.

W trakcie tej kontroli nie badano, czy wytwórca lub posiadacz odpadów odpowiedzialny za gospodarowanie odpadami, kierujący odpady do składowania na składowisko odpadów posiada badania, o których mowa w art. 117 ustawy o odpadach, mimo, że jednym z celów tej kontroli było sprawdzenie realizacji obowiązków wynikających z przepisów oraz decyzji administracyjnych przez prowadzących składowiska odpadów, w tym przestrzeganie zakazu kierowania odpadów biodegradowalnych oraz przepisów rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie dopuszczenia odpadów do składowania, co szczegółowo opisano w sekcji stwierdzone nieprawidłowości.

Po zakończeniu kontroli, Wojewódzki Inspektor skierował 21 listopada 2019 r. do zarządzającego składowiskiem zarządzenie pokontrolne, w którym zobowiązał go m.in. do przestrzegania posiadanego pozwolenia zintegrowanego dla instalacji do składowania odpadów, bądź wystąpienia do Marszałka Województwa z wnioskiem o jego zmianę. W odpowiedzi na wydane zarządzenie, w terminie w nim określonym kontrolowany podmiot poinformował, że z końcem 2018 r.¹³⁷ wystąpił do Marszałka Województwa o zmianę pozwolenia zintegrowanego dla instalacji, w zakresie zwiększenia ilości deponowania niektórych rodzajów odpadów.

- W dniach od 10 do 22 września 2020 r. inspektorzy WIOŚ przeprowadzili u zarządzającego składowiskiem planowaną na ten rok kontrolę, m.in. w zakresie gospodarowania odpadami, w tym odpadami komunalnymi. Kontrolą objęto 2019 r. i stan bieżący. W wyniku tej kontroli¹³⁸ ponownie ustalano, że zarządzający składowiskiem odpadów nie dotrzymuje warunków określonych w pozwoleniu zintegrowanym w zakresie ilości odpadów poddanych odzyskowi i unieszkodliwieniu w 2019 r. I tak ilość odpadu o kodzie: 04 02 09 – przekroczono o 73,14 Mg, tj. o 73,1% w stosunku do ilości tego odpadu określonego w decyzji Marszałka Województwa z dnia 20 lipca 2016 r., 17 01 02 – o 481,64 Mg, (o 37%), 17 02 03 – o 144,80 Mg (o 144,8%), 17 09 04 – o 6 904,75 Mg (o 1 381%), 20 03 07 – o 1 831,20 Mg (o 228,9%).

Za stwierdzone naruszenie polegające na nieprzestrzeganiu przepisów art. 351 ust. 1 ustawy POŚ inspektorzy WIOŚ ponownie zastosowali wobec zarządzającego składowiskiem odpadów sankcję w postaci pouczenia oraz skierowali do niego 23 września 2020 r. zarządzenie pokontrolne ponownie zobowiązujące go do przestrzegania m.in. posiadanego pozwolenia zintegrowanego dla instalacji do składowania odpadów, bądź wystąpienia z wnioskiem do Marszałka Województwa o jego zmianę. W odpowiedzi na ww. zarządzenie pokontrolne, 30 września 2020 r. zarządzający składowiskiem ponownie poinformował WIOŚ, że oczekuje na

¹³⁷ Pismo nr 548/2018 z 21 grudnia 2018 r.

¹³⁸ WIOŚ-OLSZT 318/2020.

wydanie przez Marszałka Województwa pozwolenia zintegrowanego zwiększającego ilości niektórych odpadów celem ich unieszkodliwienia¹³⁹.

(akta kontroli str. 619-739, 1200-1231)

Od 2018 r. WIOŚ przekazywał do GIOŚ informacje na temat działalności Inspektoratu w zakresie zapobiegania występowania pożarów odpadów. Informacje te były zawarte w dokumentach podsumowujących realizację zadań Inspekcji za dany rok. I tak:, w 2018 r. WIOŚ nie przeprowadził żadnej kontroli miejsc zagrożonych wystąpieniem pożaru natomiast w 2019 r. takich kontroli przeprowadził 80, w tym 16 kontroli przy udziale m.in. policji oraz PSP. W wyniku działalności kontrolnej miejsc zagrożonych wystąpieniem pożaru WIOŚ wydał 47 pouczeń, 22 mandaty karne, 37 zarządzeń pokontrolnych oraz siedem decyzji administracyjnych wymierzających kary pieniężne i trzy decyzje wstrzymujące prowadzone działalności. W wyniku tych kontroli nie stwierdzono zagrożenia wystąpienia pożaru, zatem nie było konieczności występowania do PSP i innych organów.

W latach 2016-2020 (30 czerwca) do WIOŚ nie wpłynęły żadne skargi, ani wnioski dotyczące zaistniałych pożarów.

(akta kontroli str. 590-593)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Pracownik WIOŚ, w trakcie czynności kontrolnych udokumentowanych w protokole kontroli WIOS-OLSZT 326/2019, nie ustalił czy kontrolowany podmiot weryfikował posiadanie przez wytwórcę lub posiadacza odpadów kierujących odpady o kodzie 19 12 12 i z grupy 20 do składowania na składowisko odpadów badań, o których mowa w art. 117 ustawy o odpadach, mimo że ww. kontrola (zaplanowana) dotyczyła przestrzegania przepisów w zakresie realizacji obowiązków wynikających z przepisów, w tym m.in. rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie dopuszczenia odpadów do składowania oraz decyzji administracyjnych przez prowadzących składowiska odpadów.

Inspektor WIOŚ przeprowadzający kontrolę u zarządzającego składowiskiem odpadów wyjaśnił, że w trakcie czynności kontrolnych nie podjęto się sprawdzenia dokumentów dla odpadów o kodzie 19 12 12 i z grupy 20, ponieważ badania dopuszczające odpady do składowania były sprawdzane wyrywkowo w kontroli przeprowadzonej w 2018 r., zgodnie z zapisami protokołu kontroli nr WIOS-OLSZT 275/2018.

Zdaniem NIK, aby wypełnić obowiązek realizacji celu kontroli dotyczącego przestrzegania przepisów w zakresie realizacji obowiązków wynikających z przepisów oraz decyzji administracyjnych przez prowadzących składowiska odpadów, w tym m.in. przestrzegania przepisów rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie dopuszczenia odpadów do składowania, w toku prowadzonych czynności kontrolnych inspektor WIOŚ powinien sprawdzić u zarządzającego składowiskiem odpadów czy weryfikował posiadanie przez wytwórcę lub posiadacza odpadów kierujących odpady do składowania na składowisko odpadów badań, o których mowa w art. 117 ustawy o odpadach, podobnie jak realizowano to w toku kontroli prowadzonej w 2018 r.

(akta kontroli nr 619-733, 1199-1200, 1213-1231)

OCENA CZĄSTKOWA

W latach 2016-2020 (30 czerwca) Wojewódzki Inspektor opracowywał harmonogramy kontroli podmiotów odbierających, zbierających i przetwarzających odpady komunalne. Wszystkie podmioty zaliczone przez WIOŚ do kategorii ryzyka

¹³⁹ Pismo nr L.dz. 661/2020.

od II do V, w latach 2016-2019 zostały skontrolowane – zgodnie z przyjętymi planami. Wojewódzki Inspektor, poprzez realizację kontroli planowych i pozaplanowych, sprawował nadzór nad podmiotami gospodarującymi odpadami komunalnymi. Ustalenia przeprowadzanych przez WIOŚ kontroli były prawidłowo dokumentowane w protokołach, doręczanych kontrolowanym bezpośrednio po zakończeniu kontroli. W każdym przypadku w toku prowadzonych kontroli planowych i pozaplanowych, WIOŚ sprawdzał realizację zaleceń z poprzednich kontroli. W przypadku stwierdzenia naruszeń podejmowano działania pokontrolne m.in. poprzez kierowanie zarządzeń pokontrolnych, monitorowanie ich realizacji oraz stosowanie sankcji zmierzających do nakładania administracyjnych kar pieniężnych. Wojewódzki Inspektor prowadził skuteczne działania w celu identyfikacji liczby, przyczyn i źródeł powstawania pożarów miejsc deponowania odpadów na terenie województwa warmińsko-mazurskiego oraz prowadził odpowiednie działania zapobiegawcze. Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła niezbadania w trakcie jednej z kontroli prowadzonej w 2019 r. w podmiocie zarządzającym składowiskiem odpadów, czy kontrolowany podmiot weryfikował posiadanie przez wytwórcę lub posiadacza odpadów kierujących odpady o kodzie 19 12 12 i z grupy 20 do składowania na składowisko odpadów badań, o których mowa w art. 117 ustawy o odpadach mimo, że ww. kontrola dotyczyła przestrzegania przepisów w tym m.in. rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie dopuszczenia odpadów do składowania.

3. Nadzór nad transgranicznym przemieszczaniem i przetwarzaniem przywożonych odpadów

Opis stanu faktycznego

3.1. W latach 2016-2020 (30 czerwca) do Wojewódzkiego Inspektora wpłynął jeden wniosek Głównego Inspektora¹⁴⁰ o udzielenie informacji, w trybie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów¹⁴¹, dotyczący przestrzegania przepisów o ochronie środowiska przez jeden podmiot prowadzący działalność w zakresie odzysku odpadów. Na podstawie tego wniosku, który wpłynął do WIOŚ 16 kwietnia 2018 r. przeprowadzono w dniach od 16 do 30 maja 2018 r. pozaplanową kontrolę¹⁴², w ramach której nie stwierdzono naruszeń. W trakcie czynności kontrolnych przeprowadzanych przez bez udziału przedstawicieli innych organów, inspektorzy WIOŚ analizowali decyzje właściwego starosty¹⁴³ m.in. na transport odpadów, jak i na wytwarzanie odpadów z uwzględnieniem zbierania i przetwarzania odpadów. Wojewódzki Inspektor przekazał do Głównego Inspektora informację o wynikach kontroli, 14 czerwca 2018 r., tj. 45 dni po terminie o którym mowa w art. 5 ust. 2 ustawy mpo. Jak oświadczył inspektor z Delegatury WIOŚ w Elblągu w rozmowie telefonicznej przeprowadzonej 20 kwietnia 2018 r. z pracownikiem GIOŚ, ustalono przesunięcie terminu na udzielenie informacji o wynikach kontroli na dzień 14 czerwca 2018 r.

Dodatkowo, Wojewódzki Inspektor podał, że zobowiązana była przeprowadzić kontrolę w tym podmiocie, z uwagi na nieposiadanie wiedzy na temat instalacji odpylania rębaka stacjonarnego służącego do odzysku odpadów

¹⁴⁰ W związku z prowadzonym przez GIOŚ postępowaniem administracyjnym, dotyczącym wydania zezwolenia na przywóz odpadów drewna o kodzie 19 12 07 z Niemiec do Polski, dla podmiotu posiadającego instalację do przetwarzania odpadów w zakładzie zlokalizowanym w miejscowości Biskupiec.

¹⁴¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 1162, ze zm., dalej: ustawa o mpo.

¹⁴² WIOŚ przeprowadził kontrolę tego podmiotu w związku z koniecznością przekazania informacji GIOŚ w zakresie przestrzegania przez ten podmiot przepisów ochrony środowiska, w szczególności warunków posiadanych decyzji administracyjnych w zakresie gospodarowania odpadami, tj. decyzji zezwalających na przetwarzanie odpadów w instalacji, która będzie odbiorcą odpadów przywożonych z zagranicy.

¹⁴³ Łącznie ze zmianami tych decyzji.

drewnopochodnych. W związku z powyższym nie była w stanie przekazać stosownych informacji do Głównego Inspektora, bez przeprowadzenia kontroli. Kontrola ta została przeprowadzona po doręczeniu 23 kwietnia 2018 r. zawiadomienia przedsiębiorcy z dnia 18 kwietnia 2018 r. i po upływie siedmiodniowego terminu liczonego od dnia doręczenia zawiadomienia (30 kwietnia 2018 r.). Ponadto z uwagi na zbliżający się długi weekend majowy, w porozumieniu z przedsiębiorcą ustalono najbliższy możliwy termin do rozpoczęcia czynności kontrolnych, tj.: 16 maja 2018 r.

(akta kontroli str. 743-760)

3.2. W latach 2016-2020 (30 czerwca) Wojewódzki Inspektor otrzymywał od Głównego Inspektora decyzję¹⁴⁴ udzielającą zezwolenia na przywóz na teren województwa warmińsko-mazurskiego 20 tys. ton odpadów w postaci drewna użytkowego i ich zagospodarowania w zakładzie zlokalizowanym w miejscowości Biskupiec.

W latach 2016-2020 (30 czerwca) WIOŚ nie otrzymywał od Głównego Inspektora decyzji na wywóz odpadów z terenu województwa warmińsko-mazurskiego.

Wojewódzki Inspektor był informowany o przewozie (tranzycie) towarów przez obszar województwa warmińsko-mazurskiego, m.in. poprzez otrzymanie decyzji zezwalających na wysyłkę odpadów z terytorium Polski. I tak na przykład WIOŚ otrzymał:

- Cztery decyzje¹⁴⁵ zezwalające na przywóz odpadów w postaci olejów mineralnych (kod 13 03 10*) z Litwy do Polski. W decyzjach tych określano roczne okresy przywozu ww. odpadów, tj.: od 1 maja 2016 r. do 30 kwietnia 2017 r. następnie od 1 maja 2018 r. do 30 kwietnia 2019 r., od 1 maja 2019 r. do 30 kwietnia 2020 r. i od 1 maja 2020 r. do 30 kwietnia 2021 r. oraz trasę przewozu odpadów na terytorium Polski,
- Jedną decyzję¹⁴⁶ zezwalającą na wysyłkę 15 tys. ton odpadów w postaci paliwa alternatywnego (kod 19 12 10) z Polski do Szwecji. Na mocy ww. decyzji ustalono okres wywozu odpadów do 14 czerwca 2023 r. oraz trasę przewozu odpadów na terytorium Polski.

WIOŚ otrzymywał od Głównego Inspektora, w terminach od czterech do 21 dni od dnia ich podpisania, decyzje GIOŚ wraz z kopiami dokumentów zgłoszenia transgranicznego przesyłania lub przemieszczania odpadów.

(akta kontroli str. 761-825)

W latach 2016-2020 (30 czerwca) WIOŚ nie kontrolował przewozów (tranzytów) odpadów przez obszar województwa warmińsko-mazurskiego i nie podejmował innych czynności w celu nadzoru transportów z powodu m.in. braku konkretnie wskazanego terminu transportu odpadów. Jak wyjaśnił Wojewódzki Inspektor, mpo dokonywany jest na podstawie zezwolenia udzielonego przez GIOŚ i z założenia jest transportem legalnym. Ponadto służby Inspekcji nie posiadają uprawnień do zatrzymywania pojazdów będących w ruchu. W związku z tym, w systemie kontroli mpo organami wyspecjalizowanymi w tym zakresie, oprócz WIOŚ są m.in. Inspekcja Transportu Drogowego¹⁴⁷, Straż Graniczna¹⁴⁸ czy Policja posiadające ww. uprawnienia. Dlatego WIOŚ bierze okresowo udział w akcjach kontrolnych transportów z udziałem innych służb, po uzgodnieniu terminów tych akcji.

(akta kontroli str. 825-828)

¹⁴⁴ DKR-442/DE1350/184101/51/5/18/jb z dnia 7 sierpnia 2018 r.

¹⁴⁵ Decyzje: z 5 kwietnia 2016 r., 28 marca 2017 r., 16 kwietnia 2018 r., 23 kwietnia 2020 r.

¹⁴⁶ DKGO-440/PL001246/26/2/20/gp z 13 lipca 2020 r.

¹⁴⁷ Dalej: ITD.

¹⁴⁸ Dalej: SG.

3.3. W latach 2016-2020 (30 czerwca) inspektorzy WIOŚ brali udział w 15 pozaplanowych kontrolach (akcjach kontrolnych) w zakresie przestrzegania przepisów transgranicznego przemieszczania odpadów¹⁴⁹ na i z terytorium województwa warmińsko-mazurskiego, jak też kontroli w zakresie tranzytu odpadów przez województwo, z czego: po cztery w 2016 r., w 2018 r. w 2019 r. i trzy w 2017 r. Kontrole te wykonano w ramach projektów: „Europejskie Akcje Inspekcyjne Impel TFS”¹⁵⁰, operacji „Demeter”, „30 days at Sea Phase II” i „Stop nielegalnym odpadom”. I tak:

- W latach 2016-2018 WIOŚ uczestniczył w 10 akcjach „Impel”, w których oprócz inspektorów WIOŚ w zależności od kontroli brali udział także przedstawiciele: ITD, KAS, policji, oraz SG. We wspólnych akcjach przeprowadzonych na drogach krajowych skontrolowano 51 pojazdów¹⁵¹. Kontrole te nie ujawniły nielegalnego przemieszczania odpadów.
- W latach 2018-2019 WIOŚ uczestniczył w trzech akcjach kontrolnych przeprowadzonych w ramach operacji „Demeter”, polegającej na kontroli TPO na drogowych punktach kontrolnych. W akcjach tych, w zależności od kontroli oprócz inspektorów WIOŚ, udział wzięli także przedstawiciele ITD, KAS, policji oraz SG. W ramach ww. kontroli wspólnie skontrolowano 20 pojazdów¹⁵² i nie stwierdzono nielegalnego międzynarodowego przemieszczania odpadów.
- w październiku 2019 r. WIOŚ, w ramach ogólnopolskiej akcji „Stop nielegalnym odpadom” inspektorzy WIOŚ wspólnie z funkcjonariuszami z komendy powiatowej policji w Nidzicy skontrolowali pojazd¹⁵³ z ładunkiem w postaci kompostu nieodpowiadający wymaganiom (nienadającego się do wykorzystania)¹⁵⁴. Kontrola ta nie wykazała nieprawidłowości.
- W listopadzie 2019 r. inspektorzy WIOŚ, w ramach akcji „30 days at Sea Phase” wspólnie z funkcjonariuszami Oddziału Celno-Skarbowy w Elblągu Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Celno-Skarbowy w Olsztynie skontrolowali dwa ładunki¹⁵⁵ zawierające sprasowany styropian o zapachu ryb. W trakcie prowadzonych czynności obejmujących, m.in. analizę załącznika VII do rozporządzenia (WE) Nr 1013/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie przemieszczania odpadów oraz podpisanych umów¹⁵⁶ ustalono, że dane zawarte w tym dokumencie są zgodne z dokumentem przewozowym CMR¹⁵⁷ oraz umową sprzedaży.

Jak pisał Wojewódzki Inspektor w zakresie tranzytu WIOŚ nie przeprowadzał kontroli, gdyż wymagałoby to 24 godzinnego „czatowania” na transport, którego uchwycenie byłoby niezwykle trudne, a transgraniczne przemieszczanie odpadów stanowi niewielki procent wszystkich kontroli prowadzonych przez WIOŚ. Odnośnie posiadanego przez Inspekcję sprzętu, używanego również do kontroli transportów odpadów, Wojewódzki Inspektor pisał, że inspektorzy WIOŚ wyposażeni byli w m.in. latarki i aparaty fotograficzne, a od 2019 r. także w tablety i jeden dron. Sprzęty te ułatwiały inspektorom WIOŚ mobilne kontrolowanie transportów odpadów.

(akta kontroli str. 829-886,957-958)

---

¹⁴⁹ Dalej: TPO.

¹⁵⁰ Dalej: akcje „Impel”.

¹⁵¹ Żaden nie dotyczyły mpo.

¹⁵² Żaden nie dotyczył mpo.

¹⁵³ Żaden nie dotyczył mpo.

¹⁵⁴ Odbiorcą tego odpadu było składowisko w m. Żbożne.

¹⁵⁵ Jeden pojazd z naczepą.

¹⁵⁶ Dalej: Załącznik VII do rozporządzenia WE.

¹⁵⁷ Międzynarodowy List Przewozowy.

3.4. W latach 2016-2018 WIOŚ nie planował i nie przeprowadzał kontroli w zakresie międzynarodowego przemieszczania i przetwarzania odpadów, według dwóch ogólnopolskich celów: kontroli, tj. przestrzegania przepisów obowiązujących w zakresie mpo oraz kontroli funkcjonowania instalacji przetwarzających i wytwarzających odpady, do których są przywożone lub z których są wywożone odpady w ramach mpo.

Jak podała p.o. Naczelnika Inspekcji w latach 2016-2018 WIOŚ, nie planował i nie przeprowadzał kontroli w zakresie międzynarodowego przemieszczania i przetwarzania odpadów, ponieważ na etapie planowania podmiotów do kontroli na przyszły rok, WIOŚ nie posiadał informacji jaki podmiot i ile odpadów zostanie przez niego przywiezionych na terytorium województwa warmińsko-mazurskiego. WIOŚ, ma taką wiedzę dopiero po otrzymaniu od GIOŚ decyzji udzielającej zezwolenia na przywóz lub wywóz odpadów na teren lub z terenu województwa warmińsko-mazurskiego. W latach 2019-2020 WIOŚ zaplanował sześć kontroli w ramach mpo, postawie posiadanych informacji medialnych, decyzji administracyjnych oraz analizy posiadanych dokumentów. Podmioty zostały wytypowane, jako potencjalne podmioty zajmujące się mpo.

(akta kontroli str. 829-886,957-958,1241-1242)

W latach 2019-2020 zaplanowano łącznie sześć takich kontroli, z czego: cztery w 2019 r. i dwie w 2020 r. w podmiotach, które klasyfikowano do II, V i IV kategorii ryzyka. Nie wykonano jednej kontroli z 2019 r. z uwagi na długotrwałe zwolnienie lekarskie jednego z inspektorów WIOŚ, w drugim przypadku¹⁵⁸ ustalono, w trakcie prowadzonych czynności kontrolnych, że zakład nie stosuje odpadów pochodzących z mpo. Wg stanu na 30 czerwca 2020 r. kontrole ujęte w planie na 2020 r. nie zostały jeszcze wykonane. Analiza dwóch protokołów z przeprowadzonych planowych kontroli¹⁵⁹ wykazała, że:

- we wszystkich przypadkach odnoszono się do gospodarowania odpadami pochodzącymi z transgranicznego przemieszczenia, m.in. poprzez badanie załączników VII do rozporządzenia WE,
- w jednym przypadku zakład przekazywał zagranicznym odbiorcom odpady o kodach: 15 01 02 (opakowania z tworzyw sztucznych), 19 12 04 (tworzywa sztuczne i guma), zaś w drugim przypadku¹⁶⁰ - odpady pochodziły z tzw. listy zielonej¹⁶¹, a była nimi folia poprodukcyjna pochodząca z Niemiec,
- każdorazowo Inspektorzy WIOŚ dokonywali oględzin terenu instalacji¹⁶²,
- analizowano sposób i okres magazynowania poszczególnych odpadów, m.in. pod kątem przestrzegania przepisów ustawy o odpadach, a także warunków posiadanego pozwolenia lub zezwolenia w zakresie miejsca, sposobu i rodzajów magazynowanych odpadów,
- nie pobierano próbek do badań i nie korzystano ze sprzętu specjalistycznego oraz doświadczenia i wiedzy ekspertów,
- w jednym przypadku¹⁶³ inspektorzy WIOŚ stwierdzili naruszenia polegające na braku kart ewidencji odpadów oraz nierzetelnym sporządzeniu zbiorczych zestawień o rodzajach, ilości i sposobach gospodarowania odpadami, co skutkowało pouczeniem podmiotu kontrolowanego oraz skierowaniem do niego zarządzenia pokontrolnego zobowiązującego do wykonania określonych w nim

¹⁵⁸ ELB 234/2019.

¹⁵⁹ GIZ 231/2019, ELB 237/2019.

¹⁶⁰ GIZ 231/2019.

¹⁶¹ Art. 18 rozporządzenia WE Nr 1013/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie przemieszczania odpadów.

¹⁶² bez udziału specjalistów.

¹⁶³ GIZ 291/2019.

obowiązków (informację o wykonaniu zarządzenia kontrolowany przesłał w terminie wskazanym w tym zarządzeniu).

(akta kontroli str. 887-945)

W WIOŚ nie korzystano z wytycznych korespondentów oraz wskazówek metodycznych zatwierdzonych przez Głównego Inspektora, określających warunki przywozu do Polski odpadów w postaci paliwa alternatywnego o kodzie 19 12 10, bowiem kontrolowane podmioty nie prowadziły działalności związanej z przywożeniem tych odpadów do Polski.

Jak podał Wojewódzki Inspektor, inspektorzy WIOŚ korzystają na bieżąco z materiałów informacyjnych zamieszczonych na stronie internetowej GIOŚ, w tym z wytycznych korespondentów oraz wskazówek metodycznych tam zamieszczonych. W analizowanym okresie korzystano przede wszystkim ze wskazówek dotyczących uznawania pojazdów za odpad w transgranicznym przemieszczaniu odpadów m.in. w trakcie 15 akcji kontrolnych. Inspektorzy WIOŚ zapoznali się także ze wskazówkami z 25 lipca 2016 r. dotyczącymi odpadów w postaci paliwa alternatywnego. Dotychczas w działalności Inspekcji nie było przypadków konieczności dokonywania oceny odpadów w ramach mpo, wymagających praktycznego skorzystania z ww. wskazówek.

Odnośnie niepobierania próbek do badań i niekorzystania ze sprzętu specjalistycznego oraz doświadczenia i wiedzy ekspertów, Wojewódzki Inspektor podał, że obecnie nie ma dyspozycji prawnych wskazujących, że WIOŚ ma pobierać próbki odpadów do badań, w tym przeprowadzać badania odpadów. Nie ma uregulowań określających sposób badania odpadów uwzględniających m.in. jakie odpady, jak często i w oparciu, o jakie kryteria powinny być badane. Niezbędne byłyby dyspozycje w tym zakresie określające prawidłowość pobierania próbek i przeprowadzania badań. Podał też, że WIOŚ nie jest predysponowane do przeprowadzenia badań i analiz jakości (rodzaju) odpadów, w tym pochodzących z transgranicznego przemieszczania odpadów. Do tego przewidziane są laboratoria, np. laboratoria Centralnego Laboratorium Badawczego GIOŚ lub laboratoria firm zewnętrznych. Inspekcja nie prowadzi badań odpadów. Laboratoria są w strukturze GIOŚ, a obecnie, nie posiadają akredytacji na pobór próbek i przeprowadzanie badań. Uzyskanie akredytacji jest dosyć kosztowne, co przy małej ilości badań wydaje się być nieracjonalne.

(akta kontroli str. 946-948)

W 2018 r. WIOŚ przeprowadził doraźną (pozaplanową) kontrolę pod kątem nielegalnego międzynarodowego transportowania i składowania odpadów. Kontrola ta została poprzedzona skierowanym do WIOŚ, wnioskiem gminy Elbląg¹⁶⁴ jak i akcją elbląskiej policji, w związku z podejrzeniem nielegalnego przemieszczania i magazynowania odpadów na terenie zakładu (spółki jawnej), tj. dawnej stolarni w miejscowości Bogaczewo¹⁶⁵.

¹⁶⁴ Pismo z dnia 18 lipca 2018 r.

¹⁶⁵ W dniu 30 sierpnia 2018 r. inspektorzy WIOŚ uczestniczyli wspólnie z funkcjonariuszami KAS w komisyjnym otwarciu kontenera zatrzymanego przez funkcjonariusz policji w miejscowości Bogaczewo. W ramach tych działań ujawniono zbelowane ścinki folii aluminiowej w ilości 24,64 Mg. Było to niezgodne z danymi załącznika nr VII do rozporządzenia WE, który wskazywał mechanicznie wydzielone odrzuty z przeróbki makulatury. W dniu 31 sierpnia 2018 r. WIOŚ poinformował Głównego Inspektora o ustaleniach akcji udokumentowanych w protokole ELB 156/2018. Kontener czasowo został zdeponowany na parkingu policyjnym a następnie w miejscu wskazanym przez Starostwo Powiatowe w Elblągu. W odpowiedzi na wniosek WIOŚ, starosta elbląski poinformował, że wobec braku wskazania w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami miejsca, o którym mowa w art. 24a ust. 2 ustawy o odpadach, najbliższym właściwym miejscem czasowego zabezpieczenia kontenera będzie teren składowiska i utylizacji odpadów w Rubnie Wielkim, bowiem magazynowanie i utylizacja odpadów odbywa się tam w sposób uniemożliwiający rozpraszanie i negatywne oddziaływanie na środowisko.

W ramach kontroli interwencyjnej przeprowadzonej w dniach od 3 października 2018 r. do 12 marca 2019 r. Inspektorzy WIOŚ przeprowadzili m.in. oględziny:

- Hali magazynowej dawnej stolarni, przy udziale Wojewódzkiej Inspektor, funkcjonariuszy komendy miejskiej policji w Elblągu, przewodniczącego osiedla Bogaczewo, przedstawiciela z Urzędu Gminy w Elblągu, kierownika i laboranta z laboratorium Elbląskiego Parku Technologicznego występujących w charakterze biegłych¹⁶⁶. W wyniku tych czynności ujawniono odpady w postaci zbelowanych ściniek i kawałków folii z tworzyw sztucznych, folii aluminiowej i nakrętek stanowiących wypełnienie kartonów wielomateriałowych po napojach i mleku, a także puszek aluminiowych, nakrętek i słomek.
- Kontenerów znajdujących się na terenie terminala kontenerowego w Gdyni, w których ujawniono odpady w postaci m.in. folii i puszek aluminiowych.

W trakcie prowadzonych czynności zapoznano się, z:

- dokumentami uzyskanymi z komendy miejskiej policji w Elblągu, w tym z materiałem zgromadzonym przez Wydział do Walki z Przesłępczością Gospodarczą a dotyczącym przewożenia i składowania odpadów na terenie podmiotu kontrolowanego,
- postanowieniami Prokuratury Rejonowej w Elblągu wydanymi w tej sprawie a dotyczącymi m.in. wszczęcia śledztwa i przeszukania pomieszczeń oraz terenu nieruchomości (stolarni) w Bogaczewie oraz żądania wydania rzeczy od Oddziału Celnego w porcie w Gdyni,
- dokumentacją firmy spedycyjnej oraz dostawcy odpadu.

W wyniku tej kontroli¹⁶⁷ stwierdzono nielegalne przemieszczania odpadów, co szczegółowo opisano w pkt 3.5 wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 888, 1018-1048)

WIOŚ posiadał kopie 26 decyzji wydanych w latach 2016-2020 (30 czerwca) zezwalających na wykorzystanie odpadów do rekultywacji gruntów zdegradowanych lub zdewastowanych lub do odzysku poprzez wypełnienie odpadami wyrobisk. W latach 2016-2020 (30 czerwca) WIOŚ przeprowadził łącznie 16 kontroli¹⁶⁸ ww. podmiotów, z czego: po trzy w latach 2016-2017, po cztery w latach 2018-2019 i dwie w 2020 r. (30 czerwca).

W latach 2016-2017 WIOŚ nie planował kontroli podmiotów wykorzystujących odpady do rekultywacji terenów zdegradowanych (wyrobisk), zaś w latach 2018-2020 (30 czerwca) WIOŚ zaplanował siedem takich kontroli, z czego: jedną w 2018 r., dwie w 2019 r. i cztery w 2020 r. Cztery z siedmiu tych kontroli wykonano, pozostałe trzy zaplanowano do wykonania w III i IV kwartale 2020 r. Dodatkowo w latach 2016-2020 (30 czerwca) WIOŚ przeprowadził 12 kontroli pozaplanowych, z czego: po trzy w latach 2016-2018, dwie w 2019 r. oraz jedną w 2020 r. (30 czerwca).

W ramach kontroli pozaplanowych WIOŚ przeprowadził sześć kontroli na wniosek Marszałka Województwa (trzy w 2016 r., po jednej w latach 2017-2018 oraz jedną w 2020 r. (30 czerwca) i sześć kontroli interwencyjnych¹⁶⁹ (po dwie w latach 2017-2019).

Analiza sześciu protokołów kontroli¹⁷⁰ wykazała, że we wszystkich przypadkach:

¹⁶⁶ Próbkę do badań biegli pobrali na zlecenie prokuratury. Badania odpadów pobranych ze stolarni wykazały, że odpady te stanowią mieszaninę folii aluminiowej oraz polietylenu (PE).

¹⁶⁷ ELB 184/2018.

¹⁶⁸ Planowych lub interwencyjnych.

¹⁶⁹ W związku ze skargą lub wnioskiem osób fizycznych lub organów administracji publicznej.

¹⁷⁰ WIOS-OLSZT 354/2018 (kontrola planowa), ELB 80/2018 (pozaplanowa na wniosek Marszałka Województwa, w związku z nieprzekładaniem zbiorczych zestawień danych o rodzajach, ilości odpadów

- Inspektorzy WIOŚ dokonywali oględzin terenu wyrobisk,
- analizowano kwestie magazynowania odpadów, w tym ich okres magazynowania,
- nie pobierano próbek do badań i nie korzystano ze sprzętu specjalistycznego oraz doświadczenia i wiedzy ekspertów.

W pięciu¹⁷¹ spośród sześciu analizowanych kontroli stwierdzano nieprawidłowości polegające na:

- nierzetelnym prowadzeniu ilościowej i jakościowej ewidencja przyjętych do odzysku odpadów,
- nieprzedkładaniu lub nieterminowym przedkładaniu Marszałkowi Województwa zbiorczego zestawienia danych o odpadach,
- braku wpisów do rejestru Marszałka Województwa w zakresie wytwarzania odpadów.

W jednym przypadku stwierdzono nieprzestrzeganie warunków zezwolenia na przetwarzanie odpadów, w zakresie nieprzedkładania właściwemu organowi wyników badań, niewykonywaniem badań wszystkich wskazanych czynników, lub częstotliwości tych badań.

Wobec ustaleń zawartych w protokołach kontroli WIOŚ wydał:

- sześć pouczeń,
- dwa mandaty na kwotę 300 i 400 zł,
- trzy zarządzenia pokontrolne skierowane do skontrolowanych podmiotów¹⁷²,
- decyzję administracyjną¹⁷³ nakładającą karę pieniężną na podmiot, który nie przestrzegał warunków zezwolenia na przetwarzanie odpadów.

(akta kontroli str. 949-1016)

W latach 2016-2020 (30 czerwca) Wojewódzki Inspektor nie otrzymał wniosków złożonych w trybie art. 379 ust. 5 ustawy POŚ przez wójtów, burmistrzów, prezydentów miast oraz starostów o podjęcie działań w związku ze stwierdzeniem przez nich naruszeń przepisów o ochronie środowiska wobec podmiotów: wykorzystujących odpady do rekultywacji terenów zdegradowanych (wyrobisk), prowadzących na terenie województwa działalność w zakresie odzysku i przetwarzania odpadów oraz wykorzystywania odpadów poza instalacjami odzysku w procesie rekultywacji gruntów zdegradowanych oraz wykorzystujących odpady do rekultywacji gruntów zdegradowanych lub zdewastowanych lub do odzysku poprzez wypełnianie wyrobisk odpadami.

(akta kontroli str. 1017)

---

i o sposobach gospodarowania nimi), WIOS-OLSZT 295/2019 (pozaplanowa, interwencyjna. Prośba o podjęcie interwencji zgłoszona do WIOŚ przez pracownika Urzędu Miejskiego w Barczewie, w związku z przysypywaniem białych substancji popiołami na terenie kopalni kruszywa naturalnego. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości mających wpływ na stan środowiska ani ludzi), WIOS-OLSZT 294/2019 (kontrola pozaplanowa, interwencyjna podjęta przez WIOŚ w związku z podejrzeniem nielegalnego przywozu odpadów na teren wyrobiska w gminie Nidzica. W wyniku tej kontroli stwierdzono nieprawidłowości w kartach ewidencjach odpadów. Dodatkowo zwrócono się do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego o przeprowadzenie analizy jakości wody w ujęciach w rejonie Nidzicy. Otrzymane wyniki spełniały wymagania sanitarne.), WIOS-OLSZT 130/2017 (pozaplanowa interwencyjna. Prośba o podjęcie interwencji zgłoszona do WIOŚ przez sołectwo Nowa Wieś Ostródzka. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości mających wpływ na stan środowiska ani ludzi), WIOS-OLSZT 171/2020 (pozaplanowa, na wniosek Marszałka Województwa).

¹⁷¹ Nie stwierdzono nieprawidłowości w ramach kontroli udokumentowanej protokołem kontroli WIOS-OLSZT 171/2020.

¹⁷² Zarządzenia pokontrolne: WIOŚ-I.703.1.96.2018.mc z 2 stycznia 2019 r., WIOŚ-I.7024.4.52.2019.pl z 28 października 2019 r., WIOS-EL-I.703.1.1464.70.2018.mla z 5 czerwca 2018 r. W odpowiedzi na wydane zarządzenia pokontrolne, zobowiązane podmioty w terminach określonych w tych zarządzeniach przekazały do WIOŚ pisemne informacje o podjętych działaniach służących wyeliminowaniu wskazanych naruszeń.

¹⁷³ Decyzja nr WIOŚ-EL-I.KO.7062.2.1464.33.2018.mla z 21 sierpnia 2018 r. wymierzająca karę pieniężną na kwotę 1 tys. zł. Kara ta została opłacona w terminie.

3.5. W latach 2016-2020 (30 czerwca) WIOŚ stwierdził jeden przypadek nielegalnego przemieszczania odpadów, opisany w pkt. 3.4 wystąpienia pokontrolnego. Dotyczyło to odpadów w postaci zbelowanych (kostek) ścinek i kawałków folii z tworzyw sztucznych, folii aluminiowej i nakrętek stanowiących wypełnienie kartonów wielomateriałowych w ilości ok. 150 Mg sprowadzonych drogą morską z Wielkiej Brytanii do Polski. Na podstawie ustaleń udokumentowanych w protokole z kontroli¹⁷⁴ a dotyczących naruszenia art. 3 rozporządzenia nr 1013/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie przemieszczania odpadów oraz art. 11 i art. 116 ustawy o mpo, WIOŚ m.in.:

- Skierował zarządzenie pokontrolne¹⁷⁵ zobowiązujące kontrolowany podmiot do natychmiastowego zaprzestania nielegalnego transgranicznego przemieszczania odpadów. WIOŚ nie uzyskał odpowiedzi na to wystąpienie pokontrolne. W dniu 14 maja 2019 r. wystosowano pierwsze wezwanie do udzielenia odpowiedzi o sposobie wykonania zarządzenia pokontrolnego a następne 10 czerwca 2019 r. W związku z tym, że nie uzyskano odpowiedzi na powyższe monity, wezwano kierownika podmiotu kontrolowanego w charakterze podejrzanego o popełnienie wykroczenia do złożenia zeznań w przedmiotowej sprawie. Na powyższe wezwanie osoba ta również się nie stawiła. Następnie 23 października 2019 r. zwrócono się do komendy miejskiej policji w Elblągu z prośbą o przesłuchanie ww. osoby w celu skierowania wniosku o ukaranie do sądu. WIOŚ został poinformowany przez ww. komendę o niewykonaniu czynności, z uwagi na nieustalenie miejsca pobytu i adresu korespondencyjnego.
- Wszczął 9 kwietnia 2019 r. z urzędu postępowanie administracyjne w sprawie nałożenia kary pieniężnej za odbiór, bez dokonania zgłoszenia przywiezionych nielegalnie odpadów. Wg stanu na 5 października 2020 r. postępowanie to nie zostało zakończone, z uwagi na prowadzone postępowanie upadłościowe w stosunku do zakładu.
- Skierował pisma¹⁷⁶ do GIOŚ informujące o przeprowadzonych oględzinach hali magazynowej dawnej stolarni i kontenerów w porcie w Gdyni oraz efektach przeprowadzonej kontroli. GIOŚ, na podstawie art. 24 ust. 1 i 2 rozporządzenia (WE) nr 1013/2016 zawiadomił odpowiedni angielski urząd¹⁷⁷ o nielegalnym międzynarodowym przemieszczaniu odpadów z Wielkiej Brytanii do Polski oraz o konieczności podjęcia przez ten urząd działań zmierzających m.in. do zwrotu odpadów do Wielkiej Brytanii. W dniu 27 stycznia 2020 r. odbyła się wizyta przedstawicieli angielskiego urzędu w Bogaczewie, w wyniku której ustalono, że odpady pozostaną w Polsce i zostaną zagospodarowane w jednej z instalacji zlokalizowanej na terytorium Polski, z uwagi na fakt, że zwrot towarów do Wielkiej Brytanii wiązałby się ze znacznymi kosztami. W związku z faktem, że na terenie województwa warmińsko-mazurskiego nie ma instalacji zdolnej do przetworzenia przedmiotowych odpadów, GIOŚ w porozumieniu z urzędem angielskim wskazał dwie firmy z: Kutna i z Rudy Śląskiej i zobowiązał WIOŚ do przesłania im próbek odpadów. Przedmiotowe próbki zostały wysłane w dniu 2 września 2020 r. Na dzień 18 września 2020 r. WIOŚ nie otrzymał od GIOŚ nowych wytycznych i informacji w tym temacie.

(akta kontroli str. 1018-1153)

¹⁷⁴ ELB 184/2018.

¹⁷⁵ W dniu 2 kwietnia 2019 r.

¹⁷⁶ Po kontroli z 30 sierpnia udokumentowanej protokołem ELB 156/2018 przekazano informację do GIOŚ 31 sierpnia 2018 r. natomiast w trakcie kontroli przeprowadzanej w dniach od 3 października 2018 r. do 12 marca 2019 r. WIOŚ na bieżąco informował GIOŚ o podejmowanych działaniach, m.in. pismami z: 3 października 2018 r. i 21 lutego 2019 r.

¹⁷⁷ Environment Agency Transfrontier National Service, dalej: angielski urząd.

3.6. W latach 2016-2020 (30 czerwca) WIOŚ wymierzył łącznie 493 kary pieniężne na kwotę 7 132,5 tys. zł., z czego: 1 976,2 tys. zł na podstawie 132 decyzji w 2016 r., 2 909,8 tys. zł - 106 w 2017 r., 860,2 tys. zł - 92 w 2018 r., 729,6 tys. zł - 63 w 2019 r. oraz 656,7 tys. zł - 100 w 2020 r. (30 czerwca). W okresie tym WIOŚ nie wymierzał kar pieniężnych, o których mowa w art. 32 i 33 ustawy mpo na uczestników przemieszczania odpadów.

(akta kontroli str. 1154)

3.7. W latach 2016-2020 (30 czerwca), obowiązywały m.in. cztery porozumienia, zawarte w latach 2015-2017 pomiędzy Wojewódzkim Inspektorem a przedstawicielami innych instytucji w celu zapewnienia współdziałania służb w zakresie międzynarodowego obrotu odpadami na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. Porozumienia te podpisano z Warmińsko-Mazurskim Wojewódzkim Inspektorem Transportu Drogowego, z Dyrektorem Izby Celnej w Olsztynie wspólnie z Komendantem Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Straży Granicznej w Kętrzynie, z Dyrektorem Izby Administracji Skarbowej w Olsztynie wspólnie Komendantem Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Straży Granicznej w Kętrzynie.

Współdziałanie służb w zakresie międzynarodowego przemieszczania odpadów obejmowało, w szczególności wspólne kontrole, wzajemną pomoc w wykonywaniu czynności kontrolnych, wymianę doświadczeń i informacji, udostępnianie posiadanych danych oraz korzystanie z wiedzy i umiejętności wszystkich stron podpisanych porozumień. W latach 2016-2020 (30 czerwca) WIOŚ, wspólnie z przedstawicielami ww. służb przeprowadził 15 kontroli, z czego: cztery w 2016 r., trzy w 2017 r. i po cztery w latach 2018-2019. W jednym przypadku, tj. w 2019 r. stwierdzono nielegalne międzynarodowe przemieszczania odpadów, co szczegółowo opisano w punkcie 3.5 wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 829, 1018-1158, 1155-1184)

W latach 2016-2020 (30 czerwca) IOŚ, w tym WIOŚ na wniosek organów służby celnej oraz straży granicznej dokonywały oceny towaru pod kątem kwalifikacji towaru do kategorii odpadów. Zadanie to realizowane było na mocy porozumienia zawartego 7 lutego 2007 r. pomiędzy GIOŚ, Ministrem Finansów oraz Komendantem Głównym Straży Granicznej. Analiza dokumentu pn. „Działania w zakresie transgranicznego przemieszczania odpadów WIOŚ, stanowiącego załącznik do Informacji o działalności IOŚ w latach 2016-2019 wykazała, że do WIOŚ wpłynęło łącznie 31 wniosków o przeprowadzenie oceny towaru mogących stanowić odpady, z czego: siedem w 2016 r., dwa w 2017 r., osiem w 2018 r. oraz 14 w 2019 r. Na podstawie tych wniosków i dołączonej do nich dokumentacji (dokumenty przewozowe, fotografie), a dotyczących przede wszystkim pojazdów przemieszczanych do Polski, WIOŚ udzielał pisemnych informacji w zakresie zakwalifikowania lub nie towaru do kategorii odpadów. W jednym przypadku, w 2019 r., inspektorzy WIOŚ dokonali dodatkowo oględzin transportowanego odpadu, bowiem dotyczyło to sprasowanego styropianu, co szczegółowo opisano w pkt. 3.3. wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 829-853, 1155-1196)

W latach 2016-2020 (30 czerwca) w WIOŚ obowiązywały zasady określające m.in. współdziałanie z innymi organami, zawarte w ISK a dotyczące: akcji kontrolnych przewozu towarów niebezpiecznych lub odpadów przeprowadzane z innymi organami, oceny towaru lub odpadu, kontroli dokumentacji bez ustalonego podmiotu w zakresie oceny towaru, przed wydaniem opinii dla urzędów celnych.

(akta kontroli str. 1197-1198)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

W latach 2016-2017 WIOŚ nie planował i nie przeprowadzał kontroli w zakresie międzynarodowego przemieszczania i przetwarzania odpadów, w 2018 r. przeprowadził jedną pozaplanową kontrolę w tym zakresie, a w latach 2019-2020 zarówno planował jak i na ogół wykonywał takie kontrole. Stwierdzono jeden przypadek niewykonania kontroli zaplanowanej do realizacji w 2019 r. We wszystkich przypadkach, w sytuacjach tego wymagających stosowano przewidziane przepisami sankcje oraz podejmowano działania pokontrolne. Wojewódzki Inspektor podejmował niezbędne działania w przypadku stwierdzenia nielegalnego przemieszczania odpadów, w tym: wszczywał postępowanie administracyjne w sprawie nałożenia kary pieniężnej oraz kierował pisma do policji, w związku z niedopełnieniem obowiązku poinformowania Inspekcji o wykonaniu zarządzenia pokontrolnego. WIOŚ współdziałał w zakresie międzynarodowego przemieszczania odpadów z innymi organami, w tym prowadził kontrole przewozu odpadów w ramach ogólnopolskich akcji. Na bieżąco przekazywał do GIOŚ zawiadomienia o nielegalnym przemieszczaniu odpadów wraz z kompletną dokumentacją sprawy oraz informacji o podjętych działaniach. Wojewódzki Inspektor przedłożył, na wniosek GIOŚ, rzetelną informację dotyczącą spełniania wymogów ochrony środowiska przez podmiot zainteresowany uczestnictwem w mpo. Informację tę przekazano po terminie, o którym mowa w art. 5 ust. 2 ustawy mpo, jednak w terminie uzgodnionym z GIOŚ.

IV. Uwagi i wnioski

Najwyższa Izba Kontroli w wyniku kontroli nie sformułowała uwag. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnioskuje o:

Wnioski

1. Wszczęcie postępowań administracyjnych wobec dwóch podmiotów, które nieterminowo przeprowadziły audyt.
2. Terminowe przekazywanie do GIOŚ zbiorczych informacji o wynikach kontroli przeprowadzonych w danym roku, a dotyczących przedsiębiorców funkcjonujących w obszarze zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.
3. Badanie w trakcie kontroli prowadzonych u zarządzającego składowiskiem odpadów, których celem jest ocena przestrzegania przepisów dotyczących dopuszczenia odpadów do składowania, czy ww. podmiot weryfikował posiadanie przez wytwórcę lub posiadacza odpadów kierujących odpady o kodzie 19 12 12 i z grupy 20 do składowania na składowisko odpadów badań, o których mowa w art. 117 ustawy o odpadach.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Olsztyn, 9 listopada 2020 r.

Kontroler
Lidia Wójcik
Starszy inspektor kontroli państwowej

Dyrektor Delegatury
Najwyższej Izby Kontroli w Olsztynie
z up.

Barbara Zajdel
Wicedyrektor

.....
podpis

.....
podpis